

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 13

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY

NA OBDOBÍ 2025-2030

● Politika zdravé rodiny ● Podpora mezigenerační solidarity ● Podpora skupin se specifickými potřebami

PROCES
CENTRUM PRO ROZVOJ OBCÍ A REGIONŮ

2024

Městská část Praha 13: Koncepce rodinné politiky na období 2025–2030

se skládá z následujících dokumentů:

- 1. Analytická, návrhová a implementační část**
- 2. samostatná příloha Akční plán na roky 2025–2027**
- 3. samostatná příloha Zásobník projektů**

Objednatel:

Městská část Praha 13

Sluneční náměstí 2580/13, 158 00 Praha 5 – Stodůlky, IČ: 00241687

Zpracovatel:

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Moravská 758/95, 700 30 Ostrava – Hrabůvka, IČ: 28576217

tel.: +420 595 136 023, web: <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz

Zpracováno ve spolupráci s ÚMČ Praha 13.

Realizační tým:

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. – sociolog, vedoucí realizačního týmu

PhDr. Andrea Hrušková – socioložka, sociální politika, veřejná správa a legislativa

Ing. Ivana Foldynová, Ph.D. – ekonomika a rozvoj obcí a měst

Ing. David Kubáň – analytik, GIS, tvorba mapových výstupů

Bc. Linda Vyvalová – analytik, GIS, tvorba mapových výstupů

a další

Zpracováno k 24. 5. 2024

Obsah

Obsah.....	3
Seznam zkratk.....	5
1 ÚVODNÍ ČÁST.....	6
1.1 Organizační zajištění zpracování strategie.....	6
1.2 Milníky procesu přípravy Koncepce.....	7
1.3 Východiska politiky zdravé rodiny.....	8
1.3.1 Strategie rodinné politiky 2024–2030.....	9
1.3.2 Rodinná politika hl. m. Prahy.....	12
1.3.3 Rodinná politika v městských částech hl. města Prahy.....	13
2 ANALYTICKÁ ČÁST.....	15
2.1 Analýza sociodemografických údajů.....	15
2.1.1 Nárůst počtu obyvatel.....	16
2.1.2 Stárnutí populace.....	19
2.1.3 Prognóza vývoje obyvatel v městské části Praha 13.....	21
2.1.4 Nízká míra porodnosti a zvyšující se věk prvorodiček.....	22
2.1.5 Vysoký podíl dětí narozených mimo manželství.....	22
2.1.6 Změna struktury domácností.....	23
2.1.7 Růst počtu sňatků, pokles počtu rozvodů.....	24
2.1.8 Vzdělanost mužů a žen.....	26
2.1.9 Vývoj počtu cizinců.....	27
2.2 Průzkum obyvatel MČ Praha 13 z roku 2023.....	31
2.2.1 Identita občanů s městskou částí Praha 13.....	31
2.2.2 Průzkum potřeb seniorů MČ Praha 13.....	34
2.2.3 Průzkum potřeb rodin s dětmi MČ Praha 13.....	34
2.3 Aktéři rodinné politiky a volnočasové, kulturní, společenské a vzdělávací akce (events).....	35
2.4 Závěr analytické části.....	42
2.4.1 Hlavní zjištění z analytické části.....	42
2.4.2 SWOT analýza pro rodinnou politiku MČ Praha 13.....	43
3 NÁVRHOVÁ ČÁST.....	45
Hodnota.....	45
Vize.....	45
Strategické cíle:.....	45
Tematická oblast/Opatření:.....	46
4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	47
4.1 Systematizace při realizaci Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13.....	47

4.1.1	Činnost Komise pro rodinou politiku.....	48
4.1.2	Platforma rodinné politiky MČ Praha 13	49
4.2	Příprava projektů k realizaci	50
	1. fáze: Návrh aktivity/projektu (zpracování projektového záměru – karty aktivit/projektů).....	50
	2. fáze: Posouzení návrhu projektu	51
	3. fáze: Výběr projektů do Akčního plánu	52
	4. fáze: Realizace projektu	52
	5. fáze: Monitoring projektu	52
4.3	Monitoring, hodnocení a aktualizace Koncepce rodinné politiky MČ Praha 13	52
5	PŘÍLOHY	54
5.1	Příloha č. 1: Definování kompetencí v rámci rodinné politiky na všech úrovních hlavního města Praha.....	54
5.2	Příloha č. 2: Efekt klimatických změn v MČ Praha 13	56
5.2.1	Městský tepelný ostrov	56

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	Dům dětí a mládeže
FB	Facebook
HMP	Hlavní město Praha
KD	Kulturní dům
MA 21	Místní Agenda 21
MČ	Městská část
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	Nestátní neziskové organizace
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO	Správní obvod
SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
ÚMČ	Úřad městské části
ÚP	Úřad práce
ZŠ	Základní škola

1 ÚVODNÍ ČÁST

Koncepce rodinné politiky pro městskou část Praha 13 na období 2025 – 2030 (dále jen „Koncepce“) vychází z koncepce státní rodinné politiky a je v souladu s předmětnými aktuálními koncepčními materiály Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Hlavního města Prahy (HMP) i již platnými koncepčními dokumenty městské části Praha 13. Při zpracování této Koncepce byly klíčovými podklady:

- A. METODIKA rodinné politiky na krajské a místní úrovni (MPSV)**
- B. Strategie rodinné politiky 2023-2030** (zveřejněné dokumenty, tzn. tisková zpráva MPSV „Nová Strategie rodinné politiky ocení a podpoří rodiny ve všech fázích života“)
- C. Srovnávací studie rodinné politiky v krajích ČR**
- D. PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ koalice SPOLU pro Prahu, Pirátské strany a hnutí Starostové a nezávislí**
- E. Zpráva o rodině 2020**
- F. Základní směry prorodinné politiky hlavního města Prahy na období 2021-2022**
- G. Návrh rozšíření koncepce rodinné politiky pro hlavní město Praha (na období 2020–2023)**
- H. Návrh implementace opatření pro hlavní město Praha (na období 2020–2023)**
- I. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy na období 2022–2024 (3. aktualizace)**
- J. Priority rozvoje sociálních a návazných služeb pro občany městské části Praha 13 (prosinec 2015)**
- K. Prováděcí dokument Priorit rozvoje sociálních a návazných služeb pro občany městské části Praha 13 na období let 2017–2020**
- L. Priority rozvoje sociálních a návazných služeb pro občany městské části Praha 13 na období let 2021–2023**
- M. Koncepce bezbariérovosti Městské části Praha 13 na období let 2020–2030**

Koncepce rodinné politiky pro městskou část Praha 13 je zpracována ve střednědobém horizontu, z hlediska procesů při formování příznivého prostředí pro rodinou politiku je zvolen časový rámec pro koncepci na období 2025–2030.

1.1 Organizační zajištění zpracování strategie

Řídící skupina

Mgr. Blanka Vildová – vedoucí odboru sociální péče
Bc. Petr Syrový – vedoucí oddělení prevence a rozvoje sociálních služeb
Bc. Iva Dvořáčková – vedoucí oddělení sociální péče
Mgr. Klára Foudová – koordinátorka rodinné politiky

Pracovní skupina

- 1) Mgr. Blanka Vildová, ÚMČ Praha 13, vedoucí odboru sociální péče
- 2) Bc. Anna Pospíšilová, ÚMČ Praha 13, vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí
- 3) Bc. Iva Dvořáčková, ÚMČ Praha 13, vedoucí oddělení sociální péče
- 4) Bc. Petr Syrový, ÚMČ Praha 13, vedoucí oddělení prevence a rozvoje sociálních služeb
- 5) Mgr. Klára Foudová, ÚMČ Praha 13, koordinátorka rodinné politiky
- 6) Mgr. Jan Morčuš, ÚMČ Praha 13, koordinátor prevence kriminality
- 7) Mgr. Jana Gilíková, ÚMČ Praha 13, vedoucí odboru životního prostředí

- 8) Mgr. Jan Šafir, ÚMČ Praha 13, vedoucí odboru školství
- 9) Ing. Petra Dymlová, MČ Praha 13, zastupitelka, předsedkyně sociálního výboru
- 10) Ing. Vít Bobysud, MČ Praha 13, zastupitel, předseda komise pro rodinnou politiku a předseda výboru pro Místní agendu 21
- 11) Mgr. Jana Šimánková, ředitelka DDM Stodůlky
- 12) Mgr. Alice Egertová, Proxima Sociale o.p.s., vedoucí nízkoprahových programů Praha 13 a Praha 9
- 13) Bc. Kristýna Vyskočilová, Farní charita Stodůlky, sociální pracovníce a koordinátorka dobrovolníků
- 14) Mgr. Dagmar Bednáriková, ředitelka KD Mlejn, z.ú.
- 15) RNDr. Jiří Mašek, CSc., ředitel Středisko sociálních služeb Prahy 13

Realizační tým:

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. – sociolog, vedoucí realizačního týmu
 PhDr. Andrea Hrušková – socioložka, sociální politika, veřejná správa a legislativa
 Ing. Ivana Foldynová, Ph.D. – ekonomika a rozvoj obcí a měst
 Ing. David Kubáň – analytik, GIS, tvorba mapových výstupů
 Bc. Linda Vyvalová – analytik, GIS, tvorba mapových výstupů

1.2 Milníky procesu přípravy Konceptce

- Podpis objednávky díla se zpracovatelem dokumentu 18/5/2023
- Zpracování analytické části dokumentu do 09/2023
- 1. jednání řídicí skupiny
- 1. jednání pracovní skupiny – formulace SWOT analýzy
- 2. jednání pracovní skupiny – formulace cílů a opatření
- 3. jednání pracovní skupiny – tvorba akčního plánu (návrhy projektů)
- Finalizace Konceptce včetně implementace s řídicí skupinou

Struktura Konceptce:

1. **Úvodní část** – popis rodinné politiky v obecné rovině, současný trend.
2. **Analytická část** – analýza demografických údajů, výstupy ze sociologických průzkumů a průzkumu potřeb, zmapování aktérů rodinné politiky v rámci MČ Praha 13 a jejich aktivit atd.
3. **Návrhová část** – vymezení hodnot, vize globálních cílů, tematických oblastí, opatření a aktivit. V rámci návrhové části je u jednotlivých aktivit uvedeno, pro kterou z cílových skupin uvedených níže jsou určeny.
  - a) Senioři
  - b) Skupiny se specifickými potřebami – tato cílová skupina bude řešena pouze v rozsahu rodinné politiky
  - c) Rodiny s dětmi do šesti let
  - d) Pěstounské rodiny
  - e) Neúplné rodiny
  - f) Národností a etnické menšiny a rodiny s migrantským pozadím
  - g) Těhotné ženy
  - h) Mladí lidé

- i) Nezaměstnaní
- 4. **Implementační část** – nastavuje způsob aplikace Koncepce včetně návrhu na vytvoření platformy k pravidelnému setkávání se zástupci veřejné správy, místní samosprávy, neziskového sektoru, školského zařízení, sociálních služeb, volnočasových aktivit atd.
- 5. **Přílohy**

1.3 Východiska politiky zdravé rodiny

Rodinná politika představuje souhrn opatření a aktivit na základě definovaných cílů a priorit mající za účel podporu rodiny, a jejichž cílem je vytvořit prostředí celkově přátelské k rodině. Jedná se o průřezovou disciplínu, tj. zasahuje do různých veřejných oblastí života společnosti, např. bydlení, školství, zdravotnictví, trh práce nebo infrastruktura. Zároveň musí respektovat autonomii a schopnost rodin samostatně se rozhodovat, tj. rodinná politika pomáhá utvářet prostředí pro fungování rodin, ale nezasahuje přímo do fungování rodin. Pro úspěšný rozvoj rodinné politiky je důležité do její tvorby a realizace zapojit všechny příslušné aktéry. Podstatná je spolupráce aktérů na vertikální i horizontální úrovni.¹

Stěžejními oblastmi podpory rodinné politiky definované MPSV jsou podpora vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodin, podpora všestranně vyhovujících rodinných a rodičovských kompetencí, podpora institutu manželství a jeho společenské prestiže, podpora rodin se specifickými potřebami, podpora všech subjektů podporujících rodinu a jmenovitě zapojení krajů a obcí do rodinné politiky.

Fungující rodina je základní jednotkou naší společnosti. Úloha rodiny ve společnosti je nezastupitelná, formuje osobnost člověka, vytváří lidský kapitál, ovlivňuje výchovu a růst budoucích generací. Jen stabilní a prosperující rodiny jsou zárukou dobrého prostředí pro výchovu dětí, její funkčnosti, soudržnosti a udržitelného rozvoje společnosti v oblasti ekonomické, sociální, kulturní, výchovné i emocionální.

Současná společnost determinovaná globalizací a digitalizací je charakterizovaná nízkou sňatečností, vysokou rozvodovostí, vyšším věkem prvorodiček, nízkou plodností, rozvolněním forem partnerství a prodlužující se nadějí dožití, ale také narůstajícím individualismem a materialismem. V důsledku toho mají rodiny i její členové větší možnosti a vyšší očekávání, ale zároveň dochází k úpadku významu mezilidských vztahů, osamělosti, vyššímu konkurenčnímu boji a celkovému pocitu nedůvěry, strachu a nejistoty ve společnosti.²

V rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV) vznikly dokumenty **Návrh rozšíření koncepce rodinné politiky pro hlavní město Praha (na období 2020–2023)** a na něj navazující dokument **Návrh implementace opatření pro hlavní město Praha (na období 2020–2023)**. Návrhy zahrnují aktuální prioritní témata rodinné politiky hl. m. Prahy, která byla zaznamenána v průběhu realizace projektu MPSV „Krajská rodinná politika“:

- priorita 1. Podpora neformálních pečujících
- priorita 2. Sladování pracovního a rodinného života
- priorita 3. Podpora komunitního života
- priorita 4. Podpora soudržnosti rodiny
- priorita 5. Metodická podpora a koordinace na úrovni MHMP

¹ *Metodické doporučení MPSV „Rodinná politika na úrovni krajů a obcí“, MPSV 2008*

² *Koncepce rodinné politiky, MPSV 2017*

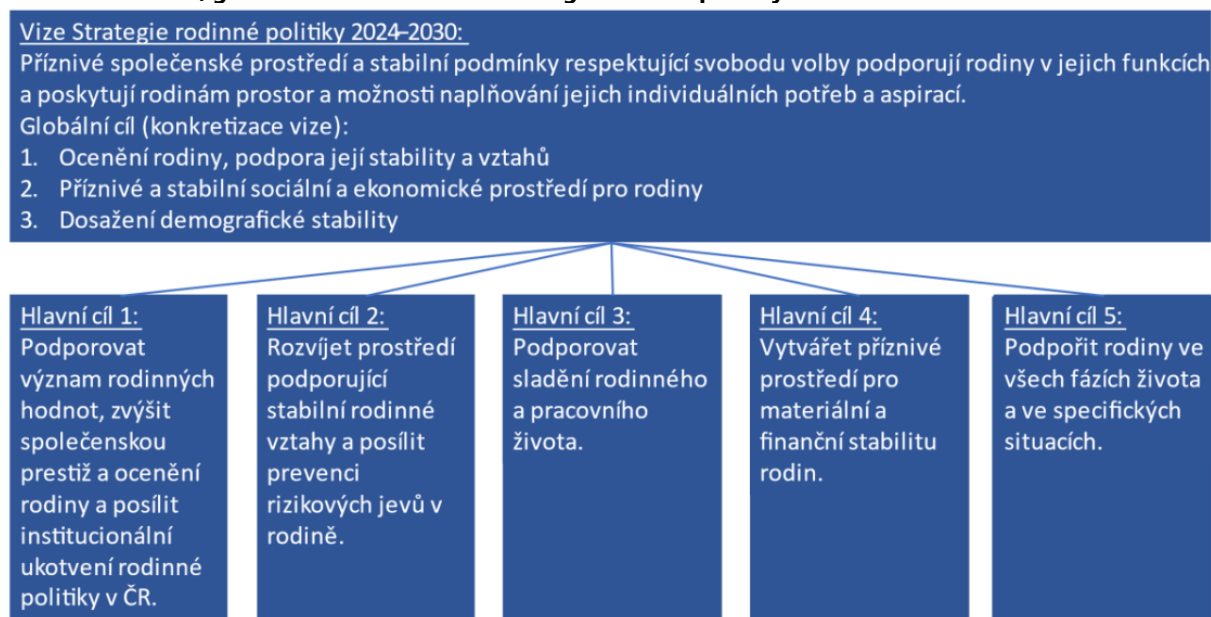

Dle Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni, která vznikla v rámci projektu MPSV v roce 2018, patří v současné době mezi hlavní trendy v oblasti rodinné politiky v Evropě **rostoucí význam rodinné politiky na regionální a lokální úrovni**, neboť nižší úrovně státní správy a samosprávy mají blíže k rodinám v daném regionu. Disponují znalostí místních podmínek a potřeb i širokou škálou možností, jak realizovat opatření rodinné politiky (např. podpora infrastruktury, zřizování mateřských škol, poskytování a podpora služeb pro rodinu, organizace společenských a propagačních akcí atd.) s ohledem na místní potřeby rodin i na rozmanitost jejich forem.

1.3.1 Strategie rodinné politiky 2024–2030

Na **Koncepci rodinné politiky** z roku 2017 navazuje dokument **Strategie rodinné politiky 2024–2030**. V rámci této strategie jsou pro Českou republiku stanoveny vize, globální a hlavní cíle v oblasti rodinné politiky.

Obrázek 1.1: Vize, globální cíle a hlavní cíle Strategie rodinné politiky 2024–2030

Zdroj: MPSV 2024, *Strategie rodinné politiky 2024–2030*, dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/4552532/Strategie+rodinn%C3%A9+politiky.pdf/9c99b57b-9668-8a27-4e9c-bf284b7faa32>

1.3.1.1 Aktuální výzvy, kterým rodiny v ČR čelí

Strategie rodinné politiky 2024–2030 popisuje **aktuální výzvy, kterým rodiny České republiky čelí**, a sice:

- **Pandemie covid-19**
  - Pandemie ještě umocnila genderové rozdíly na trhu práce. Ekonomické dopady covid-19 byly silnější u žen vzhledem k tomu, že pandemie nejvíce postihla ta odvětví, kde pracuje vysoký podíl žen.
  - Duševní zdraví je důležitou součástí našeho celkového zdraví. Během pandemie covid-19 se ukázalo, jak je duševní zdraví úzce spojeno s finanční situací, dělbou práce v domácnosti a potažmo i s kvalitou partnerských vztahů.
  - Vzhledem ke své obecně horší ekonomické situaci měli sólo rodiče v době pandemie podstatně větší obtíže při splácení půjček i hrazení nákladů na bydlení, někteří měli dokonce základní existenční potíže. U sólo rodičů se častěji, než v úplných rodinách v tomto období dále vyskytovaly problémy s dluhy a exekucemi, problémy spojené

s dlouhodobou nezaměstnaností a též problémy s bydlením, kupříkladu s hrazením nákladů na bydlení.

- **Aktuální růst cen a energetická krize**
- **Válka na Ukrajině**
  - Klíčovým předpokladem pro úspěšnou integraci uprchlíků v dalších oblastech (např. uplatnění rodičů na trhu práce, míra úspěšnosti dětí v rámci vzdělávání) je zajištění stabilního bydlení.

1.3.1.2 Aktuální demografické a socioekonomické trendy ovlivňující rodinnou politiku ČR

Hlavní demografické a socioekonomické trendy ovlivňující rodinnou politiku České republiky popisuje Koncepce rodinné politiky (MPSV, 2017) následovně³:

Pokles porodnosti

Pokles porodnosti souvisí mj. s nízkou plodností. V ČR je také výrazný posun narození dětí do vyššího věku rodičů, tj. dochází k odkládání zakládání rodin ve vyšším věku rodičů. Vyšší věk žen v době prvního porodu často způsobuje, že další děti již žena porodit nestihne. Zakládání rodiny ztěžuje mladým rodinám mj. finančně nedostupné bydlení. S posunem rodičovství do vyššího věku souvisí i růst podílu dětí narozených po asistované reprodukci. S poklesem porodnosti souvisí také bezdětnost párů. Relativně příznivým faktem je, že většina českých žen nakonec alespoň jedno dítě má.

Stárnutí populace

Lidé ve věku 65 let a více tvoří pětinu obyvatelstva ČR a jejich podíl stále roste. Stárnutí populace je charakteristickým rysem demografického vývoje souvisejícího s růstem počtu seniorů, nižší porodností a vyšším věkem dožití.

S prohlubujícím se procesem demografického stárnutí a růstem podílu seniorů nabývá na významu kvalita života, tj. v jakém zdravotním stavu a za jakých sociálních podmínek prožívají lidé svůj prodlužující se věk. Podle tzv. zdravé délky života při narození prožijí muži v ČR v průměru pouze 62 let bez zdravotního omezení, ženy 64 let. Jak muži, tak ženy tedy prožívají relativně značnou část svého seniorského věku s nějakou zdravotní indispozicí. Naděje dožití při narození v roce 2016 byla v ČR 72,6 let pro muže a 82,1 let pro ženy.

Změna struktury rodin

Zhruba polovina dětí se rodí mimo manželství, především u prvních dětí. Z toho lze usuzovat, že význam manželství pro založení rodiny klesá, s čímž souvisí pokles sňatečnosti. Nízký počet sňatků je důsledkem také méně početných generací vstupujících do věku, ve kterém je sňatek uzavírán, dále nižší intenzitou vstupu do manželství a odkladu sňatku do vyššího věku. Nízká sňatečnost českého obyvatelstva je zároveň doprovázena vysokou rozvodovostí. Dalším faktorem změny struktury rodin je uzákonění registrovaného partnerství (od roku 2006).

Ženy dosahují vyššího vzdělání

Dnešní mladé ženy jsou vysoce kvalifikované, ale jejich kvalifikovanost se často nepromítá do jejich finančního ohodnocení, které je v porovnání s muži nižší nejen napříč generacemi, ale i v případě generace nejmladší. Nicméně platově znevýhodněné jsou ženy v ČR ve všech kategoriích dosaženého vzdělání (průměrný plat žen je o pětinu nižší než u mužů). Na rozvoj kariéry žen má velký vliv i rodičovství, zejména dlouhodobé přerušování kariéry z důvodu nástupu na mateřskou a rodičovskou dovolenou.

³ Koncepce rodinné politiky, MPSV 2017

Různá zaměstnanost dle pohlaví a věku

V oblasti zaměstnanosti jsou znevýhodněny ženy. V ČR se nadprůměrně projevuje vliv mateřství. Míra zaměstnanosti žen s malými dětmi (do šesti let) je u nás na evropském minimu. Důvodem nízké zaměstnanosti žen s malými dětmi a osob s pečovatelským závazkem je také nedostatečná nabídka kvalitních flexibilních úvazků, po kterých je právě v období zvýšeného nároku na sladování největší poptávka.

Znevýhodněnou skupinou na trhu práce je také generace osob ve věku 50 a více let. Snaží se udržet na trhu práce do důchodového věku, avšak při ztrátě zaměstnání je pro ně obtížné nalézt nové, takže tyto osoby tvoří téměř třetinu uchazečů o práci.

Vliv na zaměstnanost má také prekarizace práce, tj. nahrazování plného pracovního poměru jiným druhem pracovní smlouvy, případně omezením na dobu určitou nebo práce bez smlouvy.

Relativní i absolutní chudoba rodin s dětmi

Vliv na rozhodnutí partnerů založit rodinu má zejména životní úroveň rodin s dětmi, a to jak ve smyslu absolutní úrovně (průměrný příjem na spotřební jednotku), tak především relativní úrovně, ve srovnání s materiální situací párů bez dětí se stejnou úrovní hrubých příjmů.

Při porovnání průměrného měsíčního čistého příjmu na osobu dle statistiky rodinných účtů ČSÚ je evidentní výrazný propad čistých příjmů domácností v závislosti na počtu dětí, a to nejen v porovnání s bezdětnými domácnostmi, ale dokonce také ve srovnání s domácnostmi důchodců bez ekonomicky aktivních členů a bez dětí. Pro rodiny s dětmi jsou v porovnání se stejným typem domácností bez dětí a se stejnou výší příjmů nevýhodné také souhrnné transfery státu (mezi transferové platby patří: např. výplaty starobních důchodů nebo dávek státního pojištění v nezaměstnanosti)

Nejvíce jsou chudobou ohroženy domácnosti se třemi a více dětmi, domácnosti sólo rodičů, domácnosti s nižším dosaženým vzděláním a domácnosti, jejichž nejmladší nezaopatřené dítě má mezi 6–17 roky. Platí přitom, že chudoba se přenáší z generace na generaci a úzce souvisí se sociálním vyloučením.

Mnoho rodin s dětmi se ocitá v situaci, kdy jejich výdělky nestačí na pokrytí potřeby rodiny. Často balancují na hranici chudoby, žijí tedy dlouhodobě v podmínkách faktické chudoby (problém pracující chudoby se týká více žen než mužů). Dalším negativním trendem rodinné politiky je materiální deprivace rodin (nejčastěji si rodiny nemohly dovolit neočekávaný výdaj vyšší než 9 000 Kč, týdenní dovolenou mimo domov, jíst obden maso nebo dostatečně vytápět byt).

Pro rodiny se závislými dětmi je důležitá také jejich výdajová struktura. Přibližně pětina výdajů připadá na nákupy a bydlení, nejmenší výdaje jsou spojeny se vzděláním a zdravím. Rozdíly v ekonomické situaci rodin pramení mj. z rodinného stavu členů. Existuje souvislost mezi rozvodem a snížením životní situace nejen u samotných rozvedených osob, ale i u jejich dětí.

Specifickou oblastí je chudoba ve stáří, zejména u domácností jednotlivců ve věku nad 65 let. Tíživá je zejména situace žen. Na výši důchodů mají vliv celoživotní nerovnosti v odměňování žen a mužů, stejně jako tradiční dělba práce v domácnosti a nízké uznání péče jako společensky a hlavně finančně oceňované práce.

U dnešní mladé generace je třeba posilovat sociální a ekonomickou soběstačnost, a tím podporovat mezigenerační solidaritu a soudržnost rodin. Je důležité klást důraz na vědomí hodnoty manželství, rodičovství a rodiny a vlastní odpovědnosti za její funkčnost a stabilitu.

K základním oblastem propojení rodinné politiky s dalšími oblastmi patří bytová politika a problematika sociálního bydlení a sociálního začleňování. Zde lze využít strategické dokumenty MMR a MPSV, jako **Koncepce bydlení České republiky 2021+** (MMR, 2021), **Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025** (MPSV, 2015), **Strategie sociálního začleňování 2021–2030** (MPSV, 2020) či **Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021–2025** (MPSV, 2021). Tyto dokumenty se však explicitně málo zabývají specifiky regionů, tedy i Prahy.

1.3.2 Rodinná politika hl. m. Prahy

Rodinná politika se stala v ČR, stejně jako ve většině vyspělých zemí, **integrální součástí veřejných politik**. Jako průřezová disciplína je nezbytně realizována v rámci více resortů, navíc je důležité ji uplatňovat na různých úrovních státní správy a samosprávy. Významnou roli sehrává zejména krajská úroveň, která je pojítkem mezi vyšší úrovní státní a nižšími lokálními samosprávnými celky. **V případě hlavního města Prahy se specificky prolínají úkoly a cíle regionální a lokální rodinné politiky.** Praha má zpracován strategický dokument **„Základní směry prorodinné politiky na období 2021–2022“**, schválený Radou hlavního města Prahy 15. 2. 2021.

Dokument formuluje základní představy a principy podpory rodin na území hlavního města Prahy, vytyčuje obecné cíle a navrhuje kroky směřující ke zlepšení podmínek pro rodinný život v hlavním městě Praze. Identifikuje témata důležitá pro spokojený život rodin, témata, která jsou často transverzální a protínají oblasti jako je bydlení, školství, zdravotnictví, sociální služby a další.

Klíčovými hodnotami prorodinné politiky je ocenění přirozeného prostředí rodin, samostatnosti a rozmanitosti rodin, vytváření takové společenské atmosféry, která umožní rodinám naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se vlastních hodnot, způsobů péče, cílů rodinného i osobního života a nezávislé fungování při zachování práv a uspokojování potřeb jejich jednotlivých členů.

Dalšími důležitými hodnotami neoddělitelně spojenými s rodinami je posilování mezigeneračních vztahů podporujících mezigenerační soudržnost v celé společnosti a rozvoj dobrých sousedských vztahů podporujících vzájemnou solidaritu a péči o okolní prostředí. Rozvoj péče o kvalitu životního prostředí a zdravý životní styl je neoddělitelně spjat s rodinným životem. Pro udržování a budování dobrých celoživotních vztahů, vzájemnou péči a relaxaci je důležitý společně trávený čas, kde důležitou roli hrají podmínky pro sladění rodinného a pracovního života a nabídka dostupných aktivit.

Vize rodinné politiky hlavního města Prahy zní: **„Praha je město přátelské k rodinám, kde jsou rodiny oceňovány a podmínky pro spokojený rodinný život motivují k zakládání rodin“.**

Pro naplnění celého potenciálu pražských rodin je potřeba systematicky odstraňovat fyzické i mentální bariéry ve veřejném prostoru, snižovat sociální vyloučení a diskriminaci ohrožených rodin a jejich členů v přístupu k práci, bydlení, vzdělávání a dalším veřejným službám, a poskytovat rodinám podporu tam, kde rodiny pro zdravý vývoj dětí nebo péči o závislé členy specifickou pomoc v podobě specializovaných služeb potřebují.

K **hlavním prioritám** Prahy patří:

- podpora významu rodiny ve společnosti a posilování vědomí a významu rodinných hodnot, jakými jsou manželství, trvalý vztah, vzájemná péče, láska a úcta, přirozené prostředí pro výchovu a rozvoj jednotlivců ve společnosti,

- vytváření podmínek pro harmonizaci rodinného a pracovního života,
- pomoc rodinám při překonávání sociálních a ekonomických nerovností v přístupu na pracovní trh, k bydlení, vzdělání, zdravotní péči, kultuře, sportu a dalším službám a volnočasovým aktivitám,
- vytváření podmínek potřebných pro vznik, rozvoj a fungování sítě komunitních center, jakými jsou mateřská a vícegenerační centra, která účinně předcházejí rozvoji krizových situací v rodinách,
- posilování specializovaných služeb pro rodiny se specifickými potřebami např. v oblasti výchovy, vzdělávání, zdravotní anebo sociální péče
- posilování motivace rodin rozvíjet zdravý životní styl a pečovat o vlastní zdraví a životní prostředí,
- zajištění informovanosti rodin o zdrojích pomoci a podpory,
- rozvoj sítě podpory rodin pečujících o dlouhodobě znevýhodněné členy rodiny jako jsou prarodiče anebo děti se zdravotním znevýhodněním,
- pomoc ohroženým rodinám jako jsou rodiče samoživitelé, rodiny se třemi a více dětmi, rodiny ohrožené chudobou.

Některé principy a **cíle rodinné politiky jsou obsaženy v jiných strategických dokumentech MHMP**. Mezi nimi lze za stěžejní, vedle výše zmíněných Základních směrů prorodinné politiky na období 2021 – 2022, pokládat **Strategický plán hl. m. Prahy (2016)**. Pro oblast rodinné politiky jsou zde deklarovány **2 strategické cíle**: podpora zakládání rodin („vytvářet ve městě příznivé prostředí a podmínky pro život rodin s dětmi, zejména podporovat dostupnost bydlení a péče o předškolní děti“) a sladění zaměstnání a rodičovství („motivovat mladé páry k zakládání rodin vytvořením podmínek pro sladění profesního a rodinného života“).

Dalším důležitým podkladem pro koncipování rodinné politiky je **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP na období 2022–2024** (3. aktualizace byla přijata usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy dne 22. 6. 2023, s účinností změn od 1. 7. 2023).

Obsahuje sadu tzv. infrastrukturních opatření, jejichž smyslem je především doplnit chybějící konzultace a data, která nebylo v období epidemie Covid-19 možno realizovat a posbírat, či vytvořit podmínky pro sjednocení periodicity plánování hlavního města Prahy se Středočeským krajem. Věcná opatření Střednědobého plánu navazují na dosavadní zkušenosti s rozvojem sítě sociálních služeb pro jednotlivé cílové skupiny i na nově vzniklé projekty, zejm. projekt transformace sítě služeb pro osoby se zdravotním postižením zahrnující přesun mimopražských kapacit na území hlavního města. Dále probíhá deinstitucionalizace systému péče o malé děti, reforma péče o duševní zdraví, zásadně posílily aktivity v oblastech ukončování bezdomovectví a podpory bydlení pro rodiny s dětmi z ubytoven. Nově je zvláštní pozornost věnovaná také zdravotně-sociálnímu pomezí a dalším tématům.

1.3.3 Rodinná politika v městských částech hl. města Prahy

Shrnutí zjištění z výzkumu rodinné politiky v městských částech hl. m. Prahy⁴:

- Rodinné politice není na většině úřadů městských částí věnována cílená a dostatečná pozornost. Žádná městská část nemá samostatnou komisi pro rodinnou politiku. Na 14 úřadech z 22 nepracuje žádná osoba, která by měla přímo v popisu pracovní činnosti oblast rodinné politiky.

⁴ Nešporová, O. Rodinná politika v městských částech hl. města Prahy Výsledky výzkumu Praha: VUPSV, 2017.

- Tím jsou dané i limity provedeného výzkumu, spočívající v nízké srovnatelnosti poskytnutých údajů. Jen málokdo znal přesně celou širokou oblast rodinné politiky, někde proto byly informace neúplné. Časté bylo zúžení zájmu na problémové rodiny, zaměřování se sociální pomocí nejvíce ohroženým.
- Role koordinátora jednotlivých oblastí rodinné politiky v Praze i na jednotlivých úradech městských částí citelně chybí.
- Pouze 7 městských částí (3, 6, 7, 12, 15, 16, 22) má zpracovanou koncepci podpory rodin s dětmi, zpravidla ovšem jako součást jiného dokumentu (např. Strategická koncepce rozvoje sociální a zdravotní politiky a prevence rizikového chování, Komunitní plán).
- Potřeby rodin a plány na jejich naplňování jsou často zohledňovány v rámci komunitního plánování v jednotlivých městských částech. Šest městských částí (2, 4, 6, 13, 16, 19) komunitní plánování neprovádí nebo ho nevyužívá pro rozhodování o realizaci projektů a činností pro podporu rodin.
- Nejčastější nedostatky a deficity služeb pro rodiny s dětmi byly pocítovány v následujících oblastech: počty (dětských) psychologů a psychiatrů, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, terénní programy a služby, cenově dostupné volnočasové aktivity pro děti a mládež, zařízení pro děti do tří let, mateřské školy.
- Nejčastější nedostatky a deficity služeb pro rodiny se seniory byly pocítovány v následujících oblastech: domovy se zvláštním režimem, domovy pro seniory.
- Dále byl zaznamenán nedostatek dostupného bydlení pro rodiny s nižšími příjmy – azylové domy, sociální byty, startovací byty.
- V Praze se nachází velký počet zařízení poskytujících služby pro rodinu a volnočasové aktivity pro děti, mládež a dospělé. Mnohé kluby pro mládež, mateřská, dětská a rodinná centra jsou podporovány ze strany úřadů městských částí (celkem 361 organizací).
- Projekty podporující mezigenerační pomoc probíhají ve všech městských částech, stejně jako preventivní opatření a vzdělávací akce proti negativním vlivům působícím na děti a mládež. Často jsou zapojeny školské organizace.
- Spolupráce OSPOD s neziskovými organizacemi probíhá ve všech městských částech, zpravidla jsou doporučovány registrovaní poskytovatelé sociálních služeb a pověřené osoby k výkonu SPOD.
- Plány rozvoje prarodinných aktivit a sociálních služeb v městských částech zahrnují: zachování či rozšíření kapacity a spektra služeb pro rodiny (např. azylový dům, sociální bydlení, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, pečovatelské služby, poradna pro rodinu) a obecně větší spolupráci s NNO.

Od spolupráce s Magistrátem v oblasti rodinné politiky městské části očekávají a uvítaly by:

1. koncepční a metodickou podporu a pomoc
2. finanční podporu
3. pomoc v bytové politice a poskytování sociálního bydlení
4. sdílení informací s ostatními městskými částmi (včetně příkladů dobré praxe)

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Analýza sociodemografických údajů

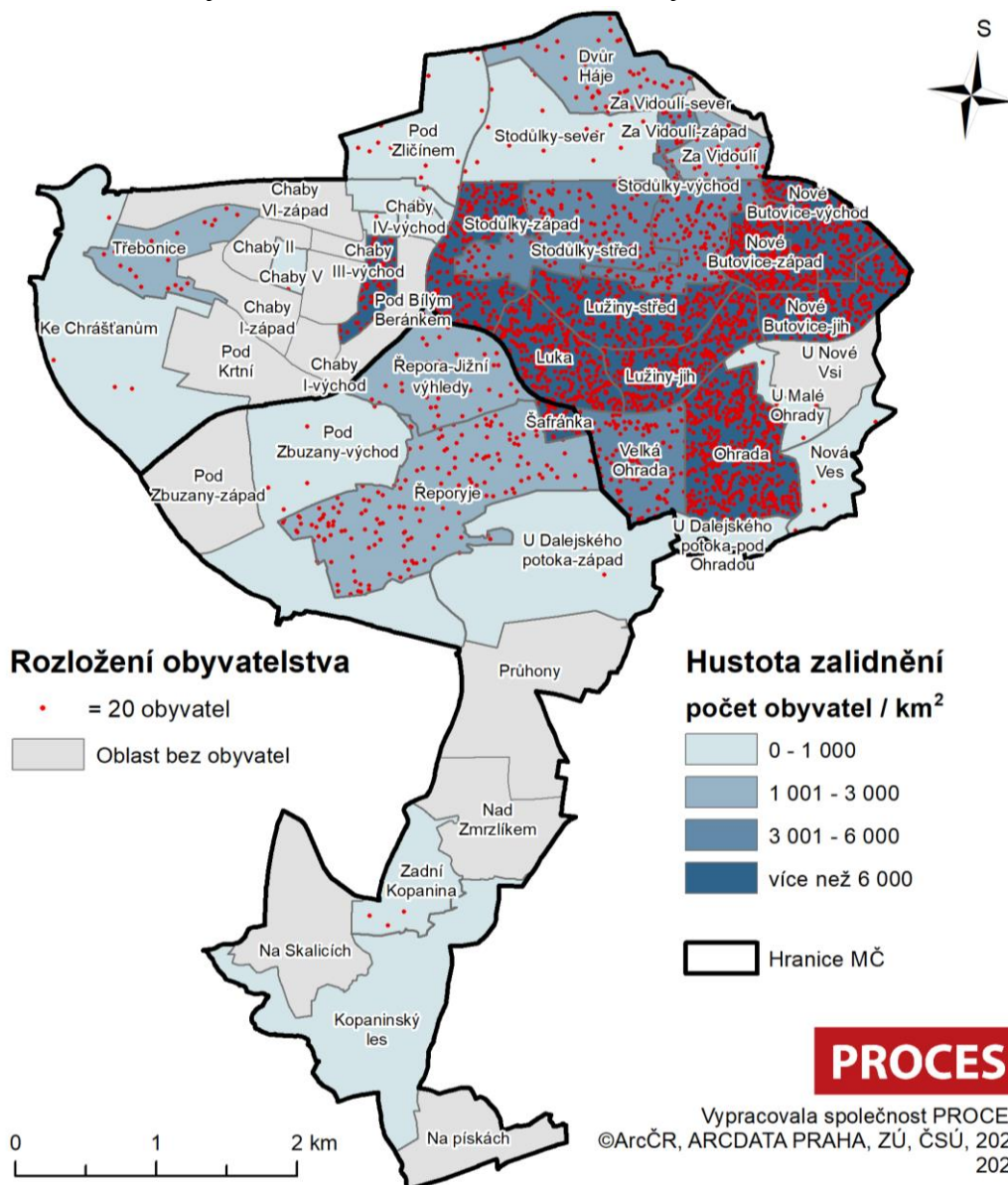
Správní obvod Praha 13 (dále SO Praha 13) je jedním z 22 správních obvodů Hlavního města Prahy. SO Praha 13 se člení na 2 městské části – Městská část Praha 13 a Městská část Řeporyje. SO Praha 13 se dále skládá z 8 územně technických jednotek a celkem 47 základních sídelních jednotek. SO Praha 13 se rozkládá na celkovém území 23,1 km², s hustotou zalidnění 3 011,5 osob/km² (o 148 obyvatel/km² více než v roce 2018). Ve srovnání s ostatními MČ Hlavního města Prahy je MČ Praha 13 desátou nejlidnatější městskou částí, naopak MČ Řeporyje má jednu z nejnižších hustot zalidnění.

Tabulka 2.1: Rozloha a hustota zalidnění na území správního obvodu Praha 13

	MČ Praha 13		MČ Praha-Řeporyje		Celkem (SO Praha 13)	
	2018	2023	2018	2023	2018	2023
Počet obyvatel	61 945	63 804	4 493	5 767	66 438	69 571
Hustota zalidnění	4 694,1	4 834,9	449,3	582,5	2 863,7	3 011,7
Rozloha (km ²)	13,2		9,9		23,1	

Zdroj dat: ČSÚ, 2023, údaje k 1. 1. 2023

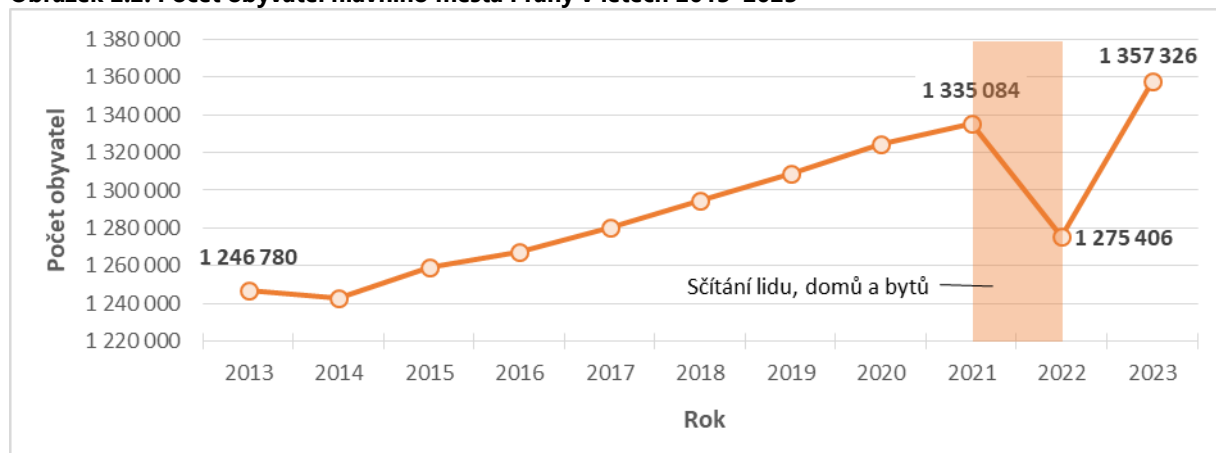
Obrazek 2.1: Rozložení obyvatel SO Praha 13 v základních sídelních jednotkách v roce 2021

2.1.1 Nárůst počtu obyvatel

Základním ukazatelem demografických procesů je **vývoj celkového počtu obyvatel**, představující trvale bydlící obyvatelstvo v území na základě průběžné evidence ČSÚ. Na základě populačního vývoje České republiky i hlavního města Prahy lze pozorovat v letech 2014–2023 postupný nárůst počtu obyvatel. Na území celé České republiky došlo k nárůstu téměř o 3,0 %. K 1. 1. 2023 dosáhl celkový počet obyvatel České republiky 10 827 326 osob. Hlavní město Praha dosáhlo v roce 2023 svého historického maxima (1 357 326 osob), i přes propad v předchozím roce způsobený zejména korekcí dat dle sčítání lidí, domů a bytů. Oproti roku 2014 se celkový počet obyvatel zvýšil o 9,2 %.

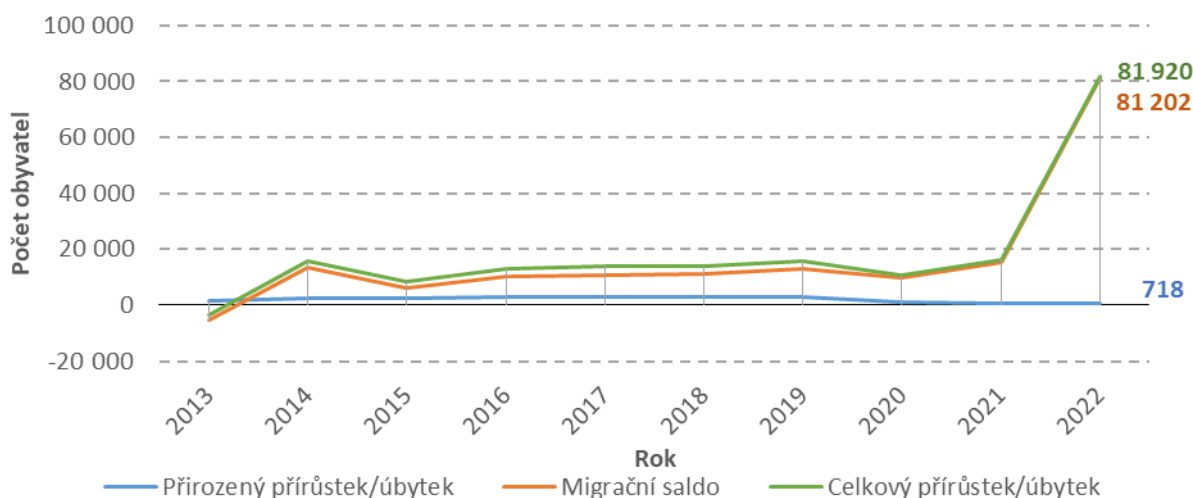
Obrázek 2.2: Počet obyvatel hlavního města Prahy v letech 2013–2023

Zdroj dat: ČSÚ, 2023, údaje k 1. 1. daného roku

Největší vliv na populační vývoj České republiky má **migrační přírůstek**, přirozený přírůstek byl od roku 2013 kladný v letech 2014, 2016, 2017 a 2018. V těchto čtyřech letech tedy počet narozených převyšoval počet zemřelých osob. Podobný trend populačního vývoje vykazuje také hlavní město Praha, s tím rozdílem, že přirozený přírůstek byl v celém sledovaném období kladný. **Výrazně kladný přírůstek obyvatel vlivem masivní migrace z Ukrajiny lze pozorovat v Praze i v celé České republice v průběhu roku 2022.** Přirozenou měnou přibylo v roce 2022 v Praze 718 obyvatel, migrací ale celých 81 202 osob (tj. o 431 % více oproti předchozímu roku), i v předchozích letech však měla na území Prahy migrace významný vliv na nárůst celkového počtu obyvatel.

Obrázek 2.3: Vývoj celkového, přirozeného a migračního přírůstku v hl. m. Praha v letech 2013–2022

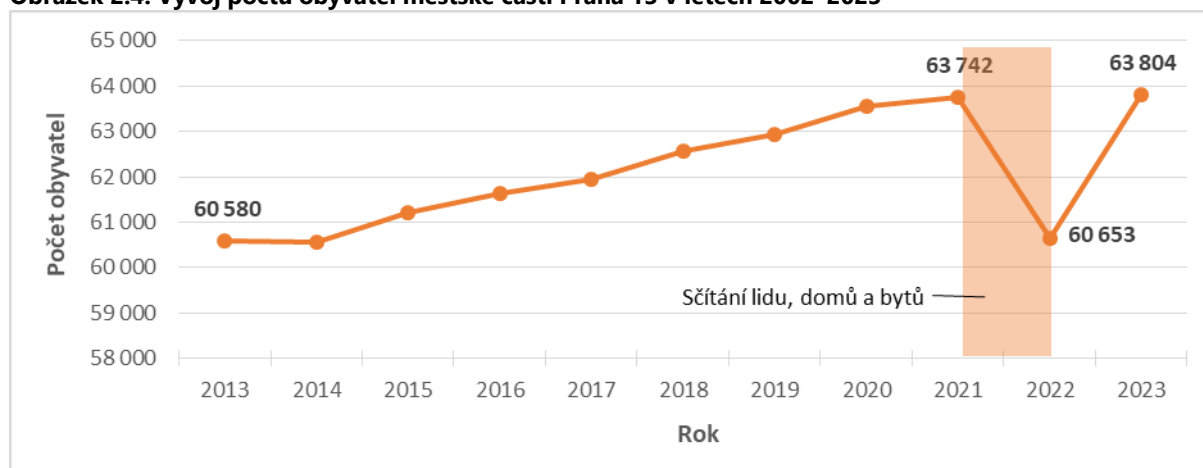

Zdroj dat: ČSÚ, 2023

MČ Praha 13 je dynamicky se rozvíjející oblast s novou bytovou výstavbou a s rostoucím počtem obyvatel. Ke zvyšování počtu obyvatel dochází plynule a dlouhodobě, v roce 2013 žilo na území městské části Praha 13 celkem 60 580 obyvatel, od tohoto roku lze zaznamenat rostoucí trend počtu obyvatel, a to především z důvodu kladného vývoje přirozeného přírůstku (počet narozených dlouhodobě převyšuje počet zemřelých). Tento rostoucí trend pokračuje až do roku 2021. Mezi roky 2021 a 2022 je vidět pokles o 3 089 obyvatel způsobený zejména revizí dat při SLDB 2021. Rok 2023 je výrazně ovlivněn pozitivní migrací.

Obrázek 2.4: Vývoj počtu obyvatel městské části Praha 13 v letech 2002–2023

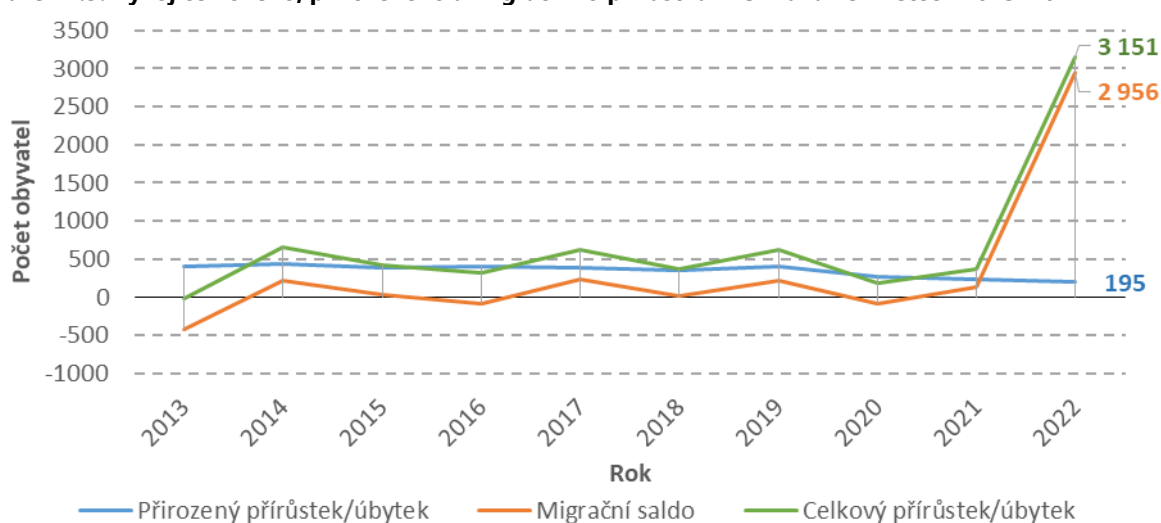

Zdroj dat: ČSÚ, 2023

Pozn.: data k 1. 1. daného roku

Následující graf znázorňuje pohyb obyvatel městské části Praha 13 v letech 2013–2022. Z grafu je patrné, že přirozený přírůstek se po celou dobu sledovaného období pohyboval v kladných hodnotách, a tedy počet živě narozených dětí převyšoval počet zemřelých osob. Migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovačů a vystěhovačů) bylo s výjimkou let 2013, 2016 a 2020 rovněž kladné. Především vlivem kladného migračního salda souvisejícího s přísunem migrantů z Ukrajiny přibýlo v roce 2022 celkem 3 151 obyvatel.

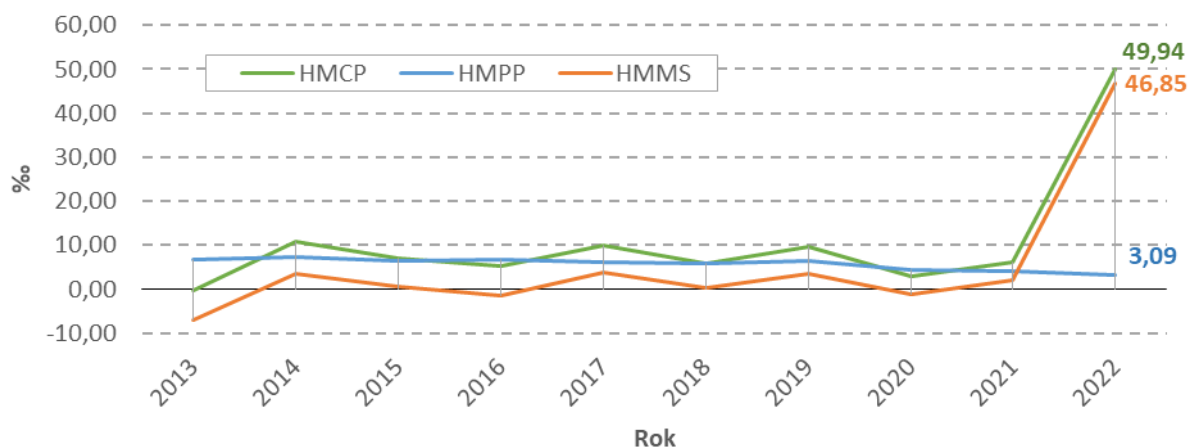
Obrázek 2.5: Vývoj celkového, přirozeného a migračního přírůstku MČ Praha 13 v letech 2013–2022

Zdroj dat: ČSÚ, 2023

Hrubá míra přirozeného přírůstku se získá přepočtem přirozeného přírůstku na 1 000 obyvatel středního stavu (stav obyvatelstva k 1. 7. daného roku). **Hrubá míra migračního salda** – migrační saldo na 1 000 obyvatel středního stavu. **Hrubá míra celkového přírůstku** je celkový populační přírůstek připadající na 1 000 obyvatel středního stavu. Vývoj počtu obyvatel městské části Praha 13 je závislý na velikosti migračního přírůstku. Jak lze sledovat v následujícím grafu, hrubá míra celkového přírůstku kopíruje vývoj hrubé míry migračního salda.

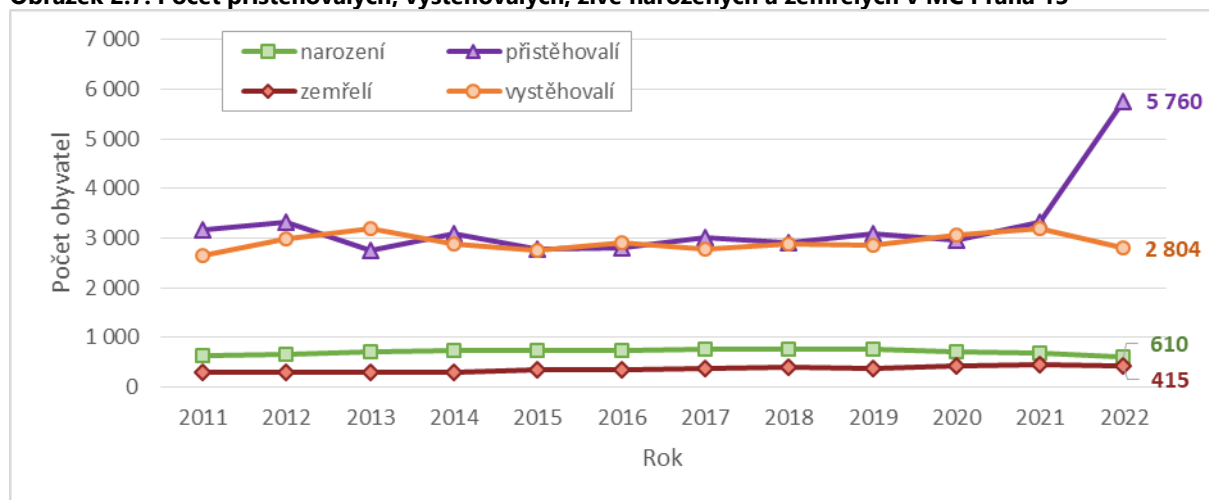
Obrázek 2.6: Hrubá míra přirozeného přírůstku, migračního salda a celkového přírůstku městské části Praha 13 v letech 2013–2022

Zdroj dat: ČSÚ, 2023

Pozn.: HMCP – hrubá míra celkového přírůstku, HMPP – hrubá míra přirozeného přírůstku, HMMS – hrubá míra migračního salda

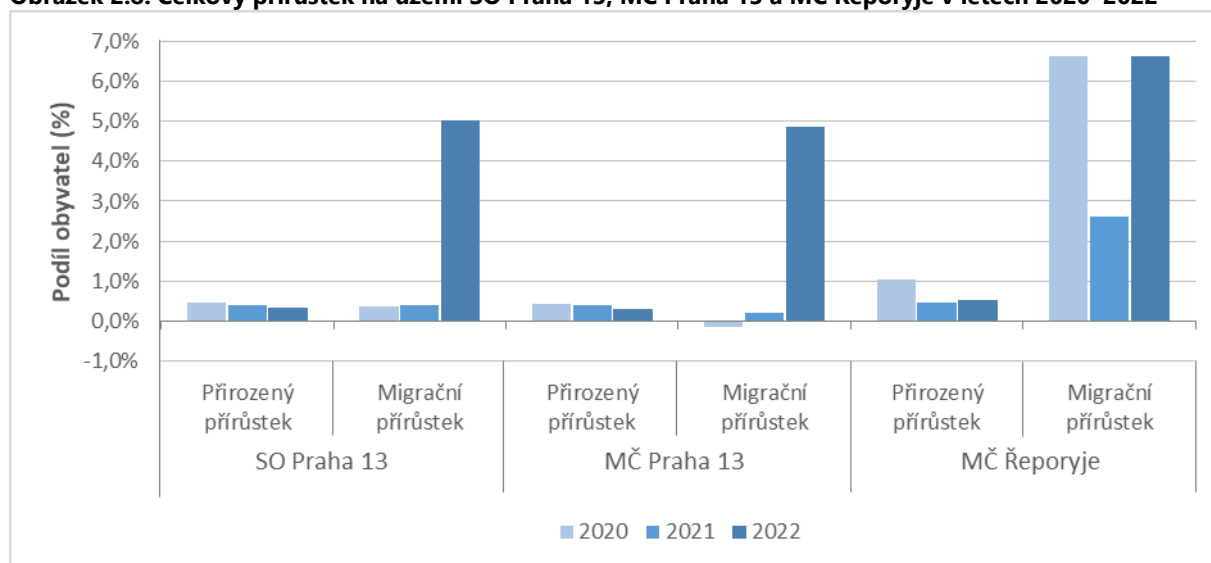
Obrázek 2.7: Počet přistěhovaných, vystěhovaných, živě narozených a zemřelých v MČ Praha 13

Zdroj: ČSÚ, 2023, údaje k 31. 12.

Při srovnání obou městských částí je třeba mít na paměti odlišné velikosti městských částí i odlišné charakteristiky jejich zástavby. V posledních 3 letech (2020–2022), je patrné, že relativní přírůstek je vyšší u MČ Řeporyje, kde došlo k výraznému růstu přírůstku obyvatel především (avšak nejen) vlivem migrace. Naopak MČ Praha 13 roste zejména vlivem přirozeného přírůstku, výjimkou je výrazně migrací ovlivněný rok 2022.

Obrázek 2.8: Celkový přírůstek na území SO Praha 13, MČ Praha 13 a MČ Řeporyje v letech 2020–2022

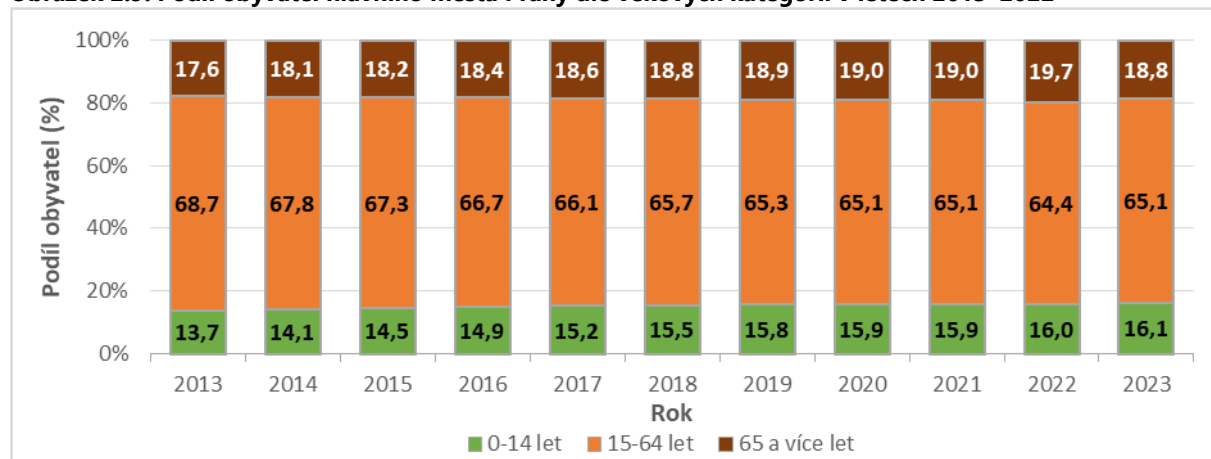
Zdroj: ČSÚ, 2023

2.1.2 Stárnutí populace

Na území celé České republiky dochází k procesu stárnutí populace, tj. podíl obyvatel v postproduktivním věku (65 let a více) převyšuje podíl dětí ve věku do 14 let. Nárůst počtu seniorů výrazně zrychlil na konci prvního desetiletí 21. století, když přes hranici 65 let věku začaly přecházet silné populační ročníky osob narozených ve 40. letech 20. století. Zatímco během let 2001–2010 se počet seniorů navýšil o 185 tisíc, mezi počátkem roku 2011 a koncem roku 2020 to bylo o 521 tisíc. V letech 2020 a 2021 byl růst počtu seniorů zbrzděn, kromě již méně početných ročníků překračujících hranici 65 let také v důsledku zhoršených úmrtnostních podmínek v době pandemie covidu-19. V závěru roku 2022 bylo v populaci Česka 20,4 % seniorů. (ČSÚ, *Senioři ČR v datech*, 2022)

Věková struktura obyvatelstva Prahy kopíruje trend České republiky, tj. dochází k stárnutí populace hlavního města Prahy. **Počet dětí ovšem roste v Praze rychleji než počet seniorů**. Mezi léty 2013–2022 došlo v Praze k navýšení podílu dětí do 15 let o 2,0 %. Lidé ve věku 65 a více let tvoří v současné době pětinu obyvatelstva Prahy a lze předpokládat další nárůst. Ale i přesto je vývoj podílu osob v postproduktivním věku na celkové populaci v Praze oproti republikovému průměru podprůměrný. Podíl seniorů ve věku 65 a více let vzrostl ve sledovaném období o 0,7 %.

Obrázek 2.9: Podíl obyvatel hlavního města Prahy dle věkových kategorií v letech 2013–2022

Zdroj: ČSÚ, 2023, údaje k 1.1.

Obyvatelstvo MČ Praha 13 má ve srovnání s hlavním městem Praha a s průměrem ČR poměrně mladou věkovou strukturu. V roce 2017 byl podíl dětí do 15 let relativně vysoký (15,4 %) a k roku 2023 se navýšil na 16,2 %. Naopak zastoupení seniorů ve věku 65 let a více (12,6 % v roce 2017) se k roku 2023 zvýšilo na 16,1 %. Republikový průměr seniorské složky obyvatel (20,4 %) i průměr HMP (18,8 %) jsou přitom vyšší. Zastoupení skupiny obyvatel v produktivním věku se snižuje, v roce 2017 to bylo 72,0 %, v roce 2023 už 67,6%.

Tabulka 2.2: Počet obyvatel SO Praha 13, roky 2017 a 2023

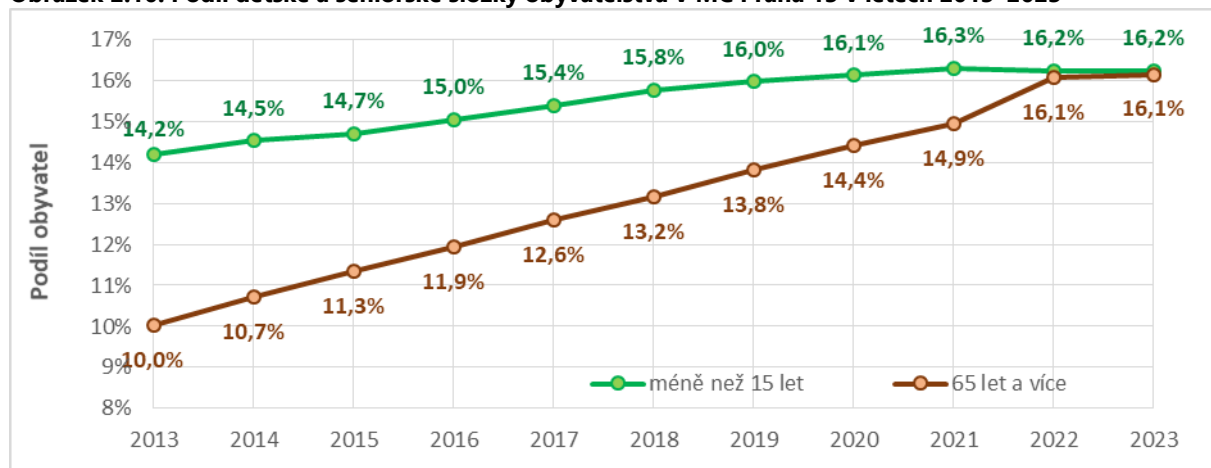
			MČ Praha 13		MČ Praha - Řeporyje		Celkem (abs.)
			Abs.	Podíl (%)	Abs.	Podíl (%)	
Počet obyvatel k 1. 1. 2023	věková skupina	0–14 let	10 358	16,2%	1 145	19,9%	11 503
		15–64 let	43 146	67,6%	3 833	66,5%	46 979
		65 let a více	10 300	16,1%	789	13,7%	11 089
	Celkem		63 804	100%	5 767	100%	69 571
Počet obyvatel k 1. 1. 2017	věková skupina	0–14 let	9 528	15,4 %	812	18,1 %	10 340
		15–64 let	44 618	72,0 %	3 059	68,1 %	47 677
		65 let a více	7 799	12,6 %	622	13,8 %	8 421
	Celkem		61 945	100 %	4 493	100 %	66 438

Zdroj: ČSÚ, 2023, údaje k 1.1.

Průměrný věk v roce 2016 v MČ Praha 13 dosahoval 39,8 let, k roku 2022 se navýšil na 41,0 let. V MČ Řeporyje došlo od roku 2016 (39,0 let) k postupnému poklesu na hodnotu 38,4 let. Obě hodnoty jsou ve vztahu k republikovým (42,6 let) a krajským (41,7 let) hodnotám podprůměrné.

Podíl dětské a seniorské složky v MČ Praha 13 se od roku 2013, jak znázorňuje následující graf, postupně vyrovnává. Dětská složka obyvatel (0–14 let) tvořila v roce 2013 podíl 14,2 % obyvatel, postupně se navyšovala až k hodnotě 16,3 % v roce 2021 a od tohoto roku mírně poklesla a udržuje se na hodnotě 16,2 %. Podíl seniorské složky obyvatel také roste, avšak výrazně rychleji, z hodnoty 10,0 % v roce 2013 až na současnou hodnotu 16,1 %. Dětská a seniorská složka obyvatel v MČ Praha 13 jsou tedy téměř vyrovnány.

Obrázek 2.10: Podíl dětské a seniorské složky obyvatelstva v MČ Praha 13 v letech 2013–2023

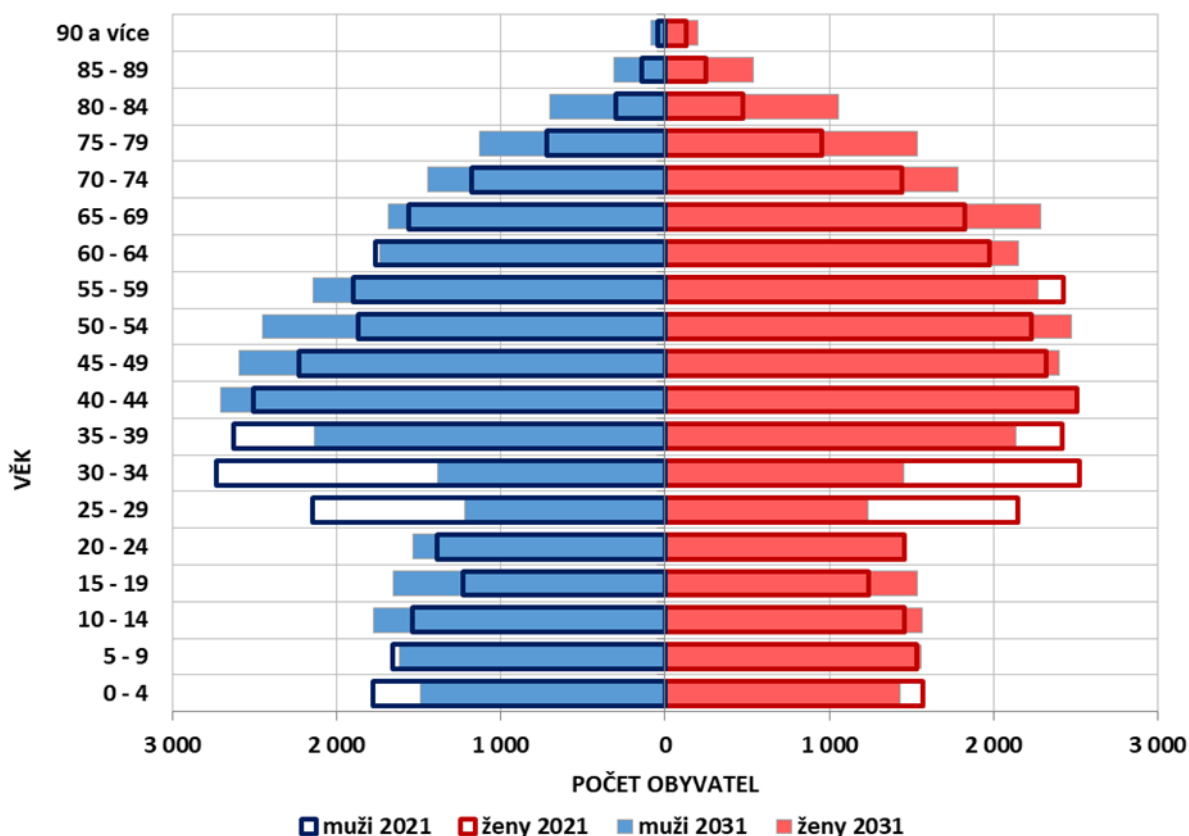

Zdroj: ČSÚ, 2023, údaje k 1.1.

2.1.3 Prognóza vývoje obyvatel v městské části Praha 13

S využitím moderních matematicko-statistických metod byla provedena prognóza počtu obyvatel a jeho zastoupení v jednotlivých věkových kategoriích. Tato prognóza může sloužit veřejnému sektoru, který je podle ní schopen do budoucna rámcově řešit sociální, zdravotní, bytovou a jiné politiky na úrovni městské části. Z provedené analýzy vyplývá, že v budoucnu bude pokračovat negativní trend stárnutí populace. Tato prognóza vychází z dat roku 2021 (26. 3.), tedy nezachycuje výraznou migraci zejména obyvatel z Ukrajiny. Lze předpokládat vychýlení v důsledku tohoto jevu.

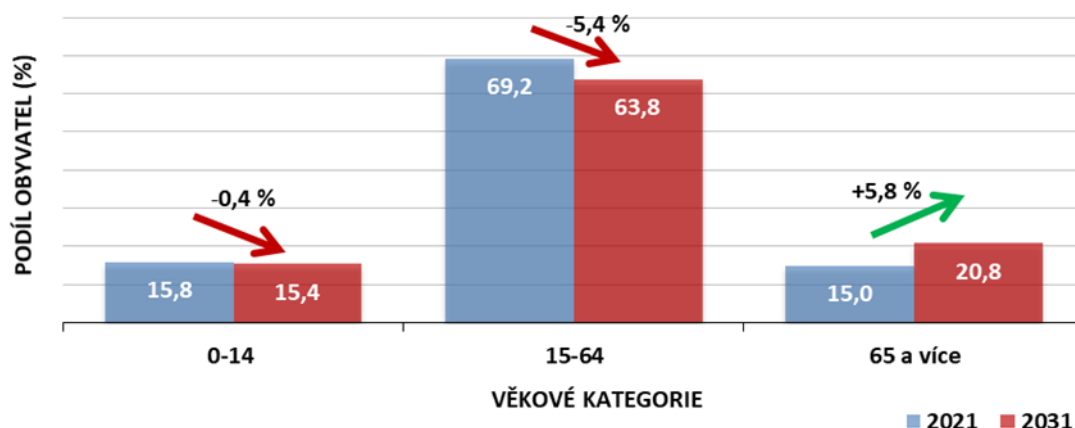
Obrázek 2.11: Věková pyramida městské části Praha 13 za rok 2021 s výhledem do roku 2031

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2021, vlastní zpracování, 2023

Do roku 2031 bude stále narůstat počet obyvatel v poproduktivním věku, a to zejména na úkor produktivní složky obyvatelstva. Pokles podílu produktivního obyvatelstva s sebou do budoucna přinese mnoho negativních ekonomických a sociálních důsledků, v roce 2031 lze vidět výrazný předpokládaný úbytek ve věkových skupinách 25–39 let. Bude narůstat tlak na státní správu a místní samosprávu v sociální a bytové sféře. Do roku 2031 se vlivem neustále klesající porodnosti také sníží i počet dětí do 15 let (předproduktivní složka obyvatelstva).

Obrázek 2.12: Podíl obyvatel dle věkového složení na celkovém počtu obyvatel v roce 2021 s výhledem do roku 2031

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2021, vlastní zpracování, 2023

2.1.4 Nízká míra porodnosti a zvyšující se věk prvorodiček

Rodina v České republice, potažmo v Praze, prochází ve sledovaném období 2013–2022 velkými změnami. Praha kopíruje celoevropský trend odkládání sňatku i rodičovství. Dochází k poklesu počtu nově uzavřených manželství a stále více dětí se rodí mimo manželství. Neznamená to však, že děti vyrůstají v neúplné rodině, pouze se mění model tradičního manželství. Hlavní město Praha se v současnosti vyznačuje **nízkou úrovní porodnosti a vyšším věkem matek při narození dítěte**. Stejně jako v celé ČR se i v Praze v období 2013–2022 zvýšila úhrnná plodnost. Na území České republiky v roce 2021 dokonce dosáhla hranice 1,8 dítěte na jednu ženu, v Praze to bylo 1,7 dítěte na jednu ženu. V roce 2022 dosáhl v Praze **průměrný věk žen při narození dítěte** hodnoty 32,7 let, tj. o 1,6 let více než je celorepublikový průměr (31,1 let), věk prvorodiček v Praze byl 31,5 let, což je dokonce o 2,0 roku více než průměr České republiky.

Tabulka 2.3: Průměrný věk a plodnost rodiček v České republice a hlavním městě Praze v letech 2013–2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Průměrný věk rodiček	ČR	30,5	30,6	30,7	30,7	30,7	30,8	30,9	31,0	31,1	31,1
	Hl. m. Praha	32,2	32,3	32,4	32,5	32,4	32,6	32,6	32,7	32,8	32,7
Průměrný věk prvorodiček	ČR	28,7	28,8	28,9	28,9	28,9	29,1	29,2	29,3	29,5	29,5
	Hl. m. Praha	30,9	31,1	31,1	31,2	31,1	31,3	31,3	31,4	31,7	31,5
Úhrnná plodnost	ČR	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,6
	Hl. m. Praha	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,7	-

Zdroj: ČSÚ, 2023

Pozn.: Barevná škála udává hodnotu buňky v rámci jednotlivých ukazatelů, kdy tmavě modrá představuje nejnižší hodnotu a tmavě červená nejvyšší hodnotu.

2.1.5 Vysoký podíl dětí narozených mimo manželství

V roce 2022 se v České republice narodilo 101 299 dětí, což je nejméně ze sledovaného období 2013–2022. Podíl dětí **narozených mimo manželství** na území České republiky mírně klesl (na 48,2 %), ve sledovaném období byla tato hodnota nejvyšší v roce 2017 (49,0 %), pro srovnání, v roce 2013 to bylo 45,0 %, v roce 2007 pouze 34,5 %. Podobný trend vývoje počtu narozených lze sledovat i v hlavním městě Praze. V roce 2022 se v Praze živě narodilo 13 528 dětí. Od roku 2014 se podíl dětí narozených mimo manželství pohybuje mezi 40,3 % a 41,2 %, v roce 2022 to bylo 41,0 % dětí z celkového počtu živě narozených (tj. o 0,5 % více než v předchozím roce).

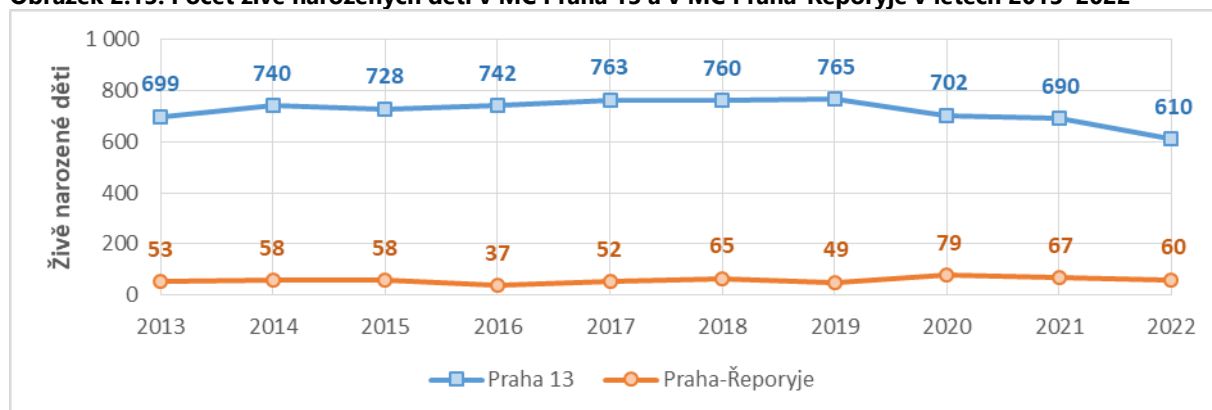
Tabulka 2.4: Počet a podíl živě narozených v České republice a hlavním městě Praze v letech 2013–2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ČR	Celkem	106 751	109 860	110 764	112 663	114 405	114 036	112 231	110 200	111 793	101 299
	mimo manželství (abs.)	48 000	51 267	52 976	54 733	56 091	55 338	54 093	53 408	54 203	48 872
	mimo manželství (%)	45,0%	46,7%	47,8%	48,6%	49,0%	48,5%	48,2%	48,5%	48,5%	48,2%
Hl. m. Praha	Celkem	13 867	14 624	14 759	14 929	15 324	15 460	14 933	14 713	15 157	13 528
	mimo manželství (abs.)	5 369	5 934	6 087	6 121	6 322	6 294	6 025	5 966	6 142	5 553
	mimo manželství (%)	38,7%	40,6%	41,2%	41,0%	41,3%	40,7%	40,3%	40,5%	40,5%	41,0%

Zdroj: ČSÚ, 2023

Pozn.: Barevná škála udává hodnotu buňky v rámci jednotlivých ukazatelů, kdy tmavě modrá představuje nejnižší hodnotu a tmavě červená nejvyšší hodnotu.

Počet živě narozených dětí v MČ Praha 13 má v posledních letech, i přes celkový nárůst počtu obyvatel, mírně klesající tendenci. Nejvíce dětí se narodilo v roce 2019 (765 dětí), poté dochází k postupnému poklesu na 610 dětí v roce 2022. V MČ Praha-Řeporyje se v roce 2022 narodilo 60 dětí.

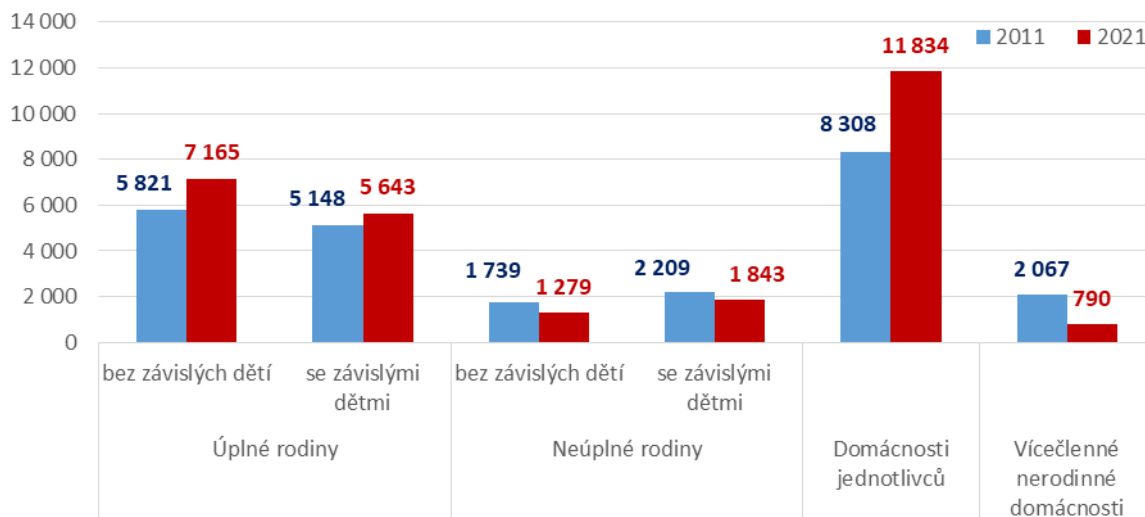
Obrázek 2.13: Počet živě narozených dětí v MČ Praha 13 a v MČ Praha-Řeporyje v letech 2013–2022

Zdroj: ČSÚ, 2023

2.1.6 Změna struktury domácností

Z hlediska struktury domácností se MČ Praha 13 vyznačuje **nárůstem hospodařících domácností**, kdy v roce 2011 byl celkový počet hospodařících domácností 25 538, v roce 2021 je vidět nárůst o dalších 3 313 hospodařících domácností na celkový počet 28 851. V roce 2021 bylo v hl. m. Praze celkem 658 001 hospodařících domácností, což znamenalo významný nárůst oproti roku 2011 o 78 492 domácností. V rámci MČ Praha 13 byl výrazný nárůst zaznamenán zejména u **jednočlenných domácností** a u **úplných rodin**. Naopak došlo k **poklesu neúplných rodin a vícečlenných nerodinných domácností**.

Obrázek 2.14: Struktura hospodařících domácností v MČ Praha 13 dle SLDB 2011 a 2021

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, SLDB 2021

Co se týče domácností se závislými dětmi, je v Praze **nadprůměrný podíl rodin s jedním dítětem** (v případě úplných rodin je jejich zastoupení v Praze 20,0 % z celkového počtu úplných rodin oproti 18,5 % v České republice, v případě neúplných rodin dokonce 41,2 % oproti 37,7 %). Průměrně či mírně podprůměrně zastoupené jsou zde naopak rodiny se dvěma dětmi (v úplných rodinách 19,9 % vs. 19,9 %, v neúplných 17,3 % vs. 18,0 %) a rodiny se třemi a více dětmi (v úplných rodinách 3,8 % vs. 4,3 %, v neúplných 2,8 % vs. 3,8 %). (ČSÚ, SLDB 2021)

2.1.7 Růst počtu sňatků, pokles počtu rozvodů

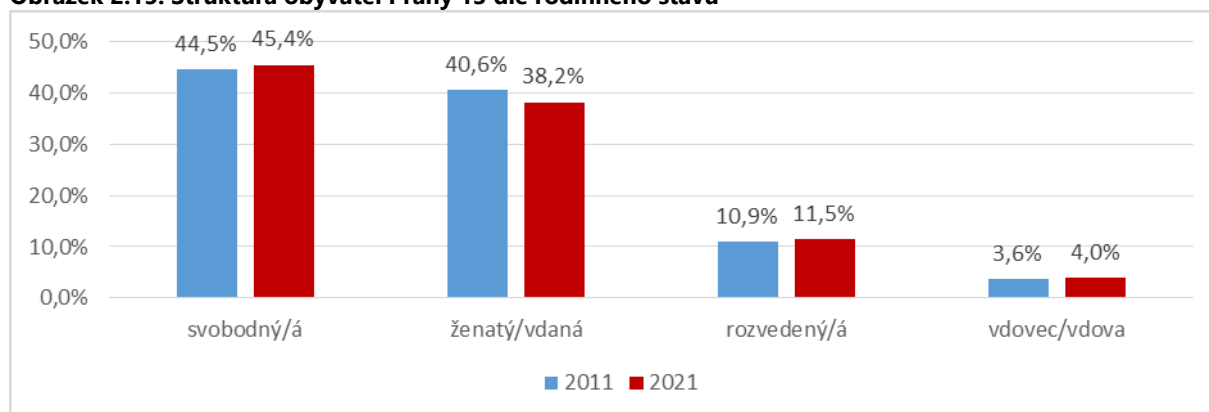
I když v České republice dochází k poklesu počtu nově uzavřených manželství a stále více dětí se rodí mimo manželství, neznamená to však, že děti vyrůstají v neúplné rodině, pouze se mění model tradičního manželství.⁵ V roce 2021 tvořily úplné rodiny ze 77,2 % manželské páry, v Praze je to o něco méně, 68,7 %. Naopak vyšší podíl je v Praze faktických manželství (kdy muž a žena žijí ve společné domácnosti, ale nejsou sezdáni), v roce 2021 to bylo 30,3 % úplných rodin, v ČR pouze 22,5 %. Pro Prahu je typický vysoký podíl úplných rodin tvořených nesezdaným párem. Rodiny tvořené registrovanými partnery pak představovaly 0,2 % z celkového počtu domácností tvořených jednou rodinou (v ČR to je 0,1 %). Další 0,8 % domácností (v ČR 0,3 %) uvedlo, že s osobou stejného pohlaví žijí jako druh nebo družka, takový vztah označují demografové jako faktické partnerství. Lze předpokládat, že ne všechny osoby byly v rámci SLDB ochotny uvést soužití s partnerem nebo partnerkou stejného pohlaví, proto bude uvedená hodnota s největší pravděpodobností podhodnocena, ačkoliv lze pozorovat nárůst od roku 2021. (SLDB 2021)

Z hlediska srovnání struktury obyvatel MČ Praha 13 dle rodinného stavu se zvýšil podíl svobodných obyvatel na 45,4 %, podíl ženatých/vdaných klesl na 38,2 %. Podíl rozvedených žijících na území Prahy 13 se zvýšil na 11,5 % a taktéž oproti roku 2011 se zvýšil počet vdovců/vdov na 4 %.

⁵ Koncepce rodinné politiky, MPSV 2017

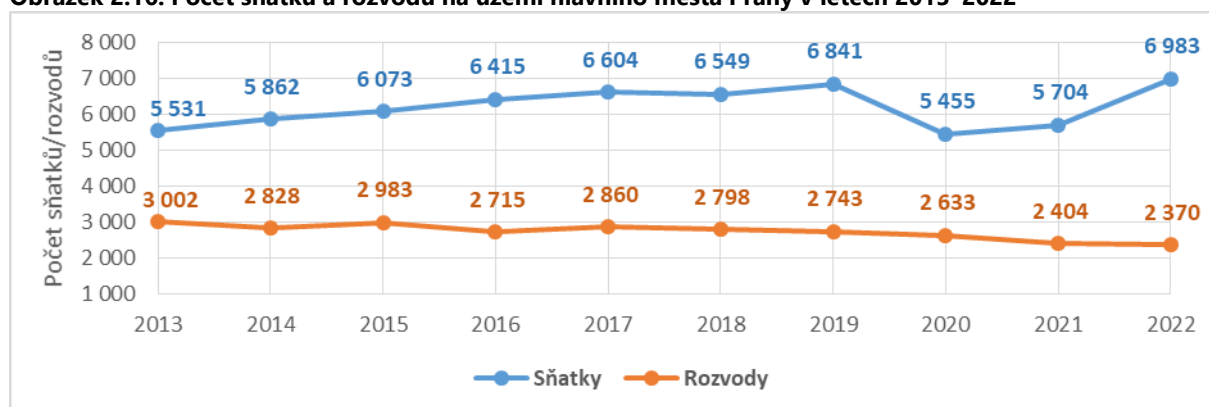
Obrázek 2.15: Struktura obyvatel Prahy 13 dle rodinného stavu

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011 a 2021, vlastní zpracování, 2023

Rodina v Praze prochází ve sledovaném období velkými změnami. **Po rekordním počtu sňatků v roce 2019 je vidět prudký pokles způsobený pandemií covid-19 v roce 2020 a postupné navyšování v dalších letech.** V roce 2022 je počet sňatků na dosud nejvyšší hodnotě. **Počet rozvodů** oproti tomu **postupně klesá navzdory rostoucímu počtu obyvatel Prahy.** V roce 2022 bylo v České republice realizováno 54 820 sňatků (o 4 052 více než v roce 2017) a 19 846 rozvodů (pokles o 5 150 rozvodů od roku 2017). V roce 2022 se na území Prahy uskutečnilo 6 983 sňatků (o 568 více než v roce 2017) a 2 370 rozvodů, což je pokles od roku 2017 o 345 rozvodů.

Obrázek 2.16: Počet sňatků a rozvodů na území hlavního města Prahy v letech 2013–2022

Zdroj: ČSÚ, 2023

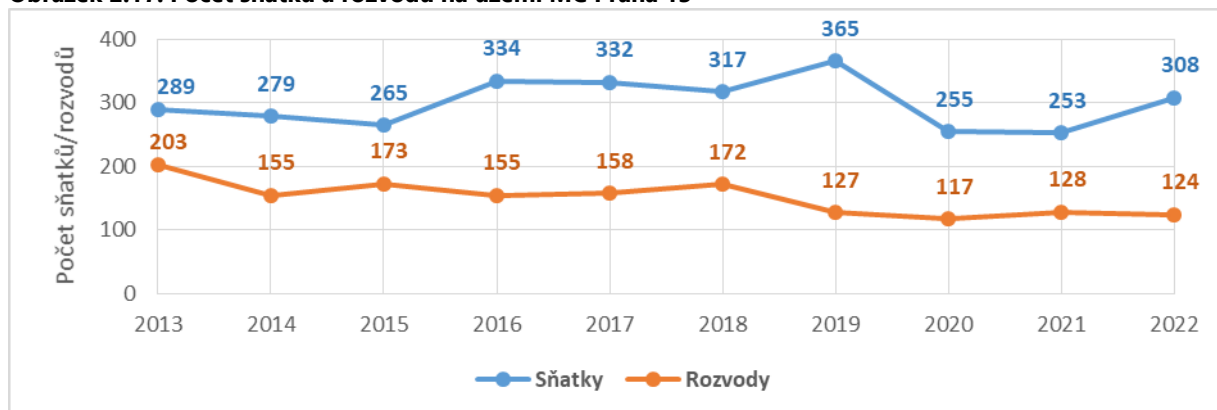
Faktorů ovlivňujících sňatečnost je více. Zvyšuje se tolerance k alternativním formám soužití, mladé páry spolu také nejprve chtějí žít tzv. „na zkoušku“, kdy hlavním faktorem, který má vliv na společné soužití, je dostupnost bydlení a nižší finanční náklady ve společné domácnosti. Vliv na to, zda muž či žena vstoupí do manželství, má také vzdělání. Zde se ukazuje, že nejvíce znevýhodnění na sňatkovém trhu jsou muži s nižším vzděláním, naopak nejvyšší pravděpodobnost uzavření sňatku je u vysokoškoláků. Mezi další faktory je nutné zařadit těhotenství či počet dětí, finanční nákladnost svatby, spokojenost s partnerským životem.⁶

Sňatečnost a rozvodovost MČ Praha 13 je ovlivněna mj. věkovou strukturou obyvatel v území (mladší věková struktura může ovlivňovat vyšší rozvodovost), vliv má také migrace do regionu, kdy k rozvodům může docházet i u nově přistěhovaných osob.

⁶ Koncepce rodinné politiky, MPSV 2017

V dlouhodobém měřítku mezi léty 2013–2022 byl počet sňatků na území MČ Praha 13 různorodý. Počet sňatků je mimo jiné ovlivněn i atraktivitou výběru dat pro sňatek v daném roce (např. 7. 7. 2007 o víkendu).⁷ I zde je vidět navýšení k roku 2019 a prudký pokles v letech 2020 a 2021 způsobený pandemií covid-19. V roce 2022 bylo v MČ Praha 13 uzavřeno 308 sňatků. Počet rozvodů v MČ Praha 13 je ve sledovaném období také proměnlivý, s velmi mírnou klesající tendencí, lze předpokládat, že vliv na počet rozvodů má také počet uzavřených manželství v předchozím období. V roce 2022 bylo realizováno 124 rozvodů.

Obrázek 2.17: Počet sňatků a rozvodů na území MČ Praha 13

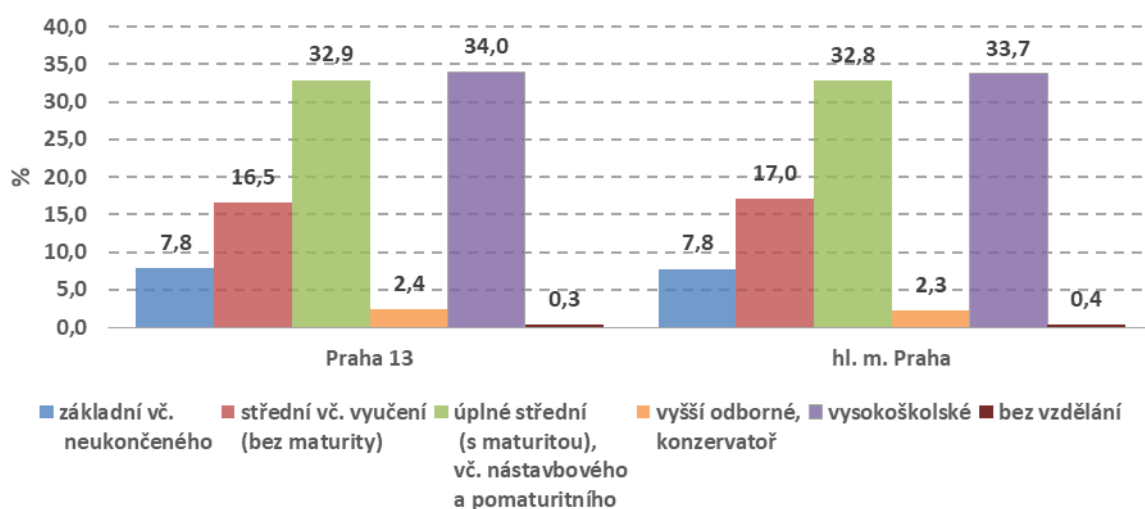

Zdroj: ČSÚ, 2023

2.1.8 Vzdělanost mužů a žen

Dle Sčítání lidu, domů a bytů 2021 tvoří největší podíl populace městské části Praha 13 skupina osob s vysokoškolským vzděláním (34,0 %). Úplně střední vzdělání s maturitou a nástavbovým vzděláním má 32,9 % obyvatel žijících na území městské části Praha 13. Pouze 0,3 % populace je bez vzdělání. Ve srovnání s hl. m. Prahou je vzdělanostní struktura populace obdobná. Vzdělanostní struktura městské části Praha 13 (34,0 % s VŠ vzděláním) je ve srovnání s celorepublikovým průměrem (17,6 % s VŠ vzděláním) nadprůměrná.

Obrázek 2.18: Vzdělanostní struktura městské části Praha 13 a hl. m. Prahy

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB, 2021

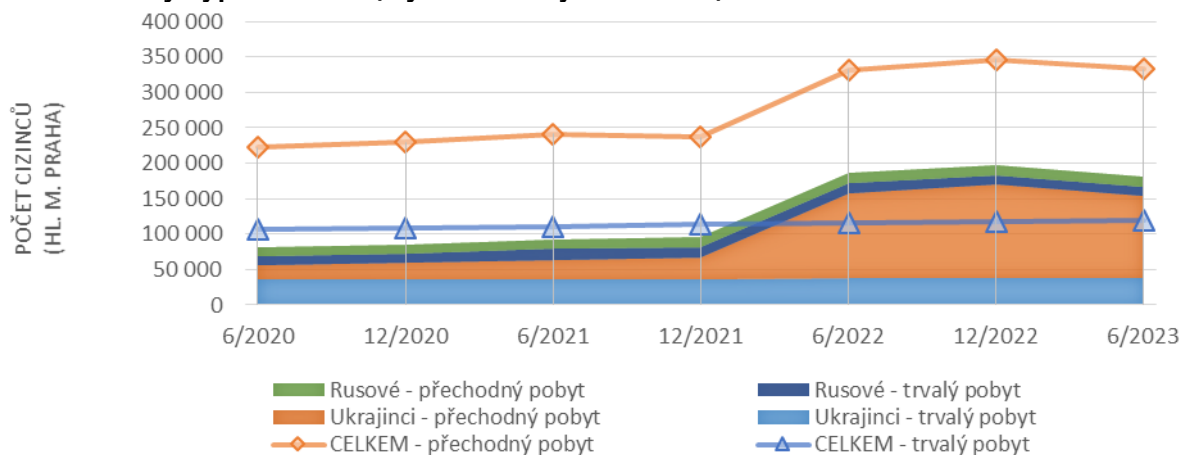
⁷ Sociodemografická analýza Správního obvodu Praha 13 pro účely plánování sociálních služeb, 2010

2.1.9 Vývoj počtu cizinců

Pro Prahu je typický velký podíl cizinců, který v ní žije. Za cizince je považován občan cizí země s dlouhodobým vízem, u občanů EU (s výjimkou ČR) jsou to osoby s trvalým, dlouhodobým či přechodným pobytem. K 31. 8. 2023 žilo na území hl. m. Prahy 337 872 cizinců. Z toho 121 067 trvale a 216 805 přechodně.

Vlivem migrace z Ukrajiny došlo k masivnímu nárůstu podílu ukrajinského obyvatelstva, což může vést k větší míře konfliktů mezi ruským a ukrajinským obyvatelstvem Prahy. K 31. 6. 2023 žije v Praze 154 462 Ukrajinců (46 % cizinců), ruská menšina představuje 8 % (26 839 osob).

Obrázek 2.19: Vývoj počtu cizinců (zvýraznění Ukrajinci a Rusové) v hl. m. Praha

Zdroj dat: MVČR

Tabulka 2.5: Vývoj počtu cizinců (zvýraznění Ukrajinci a Rusové) v hl. m. Praha

Národnost	6/2020	12/2020	6/2021	12/2021	6/2022	12/2022	6/2023
Ukrajinci	56 842 25,5 %	59 478 25,9 %	64 100 26,5%	66 971 28,2%	158 266 47,7%	170 096 49,1%	154 462 46,4%
Rusové	25 491 11,4%	26 299 11,5%	28 595 11,8%	28 499 12,0%	28 590 8,6%	27 355 7,9%	26 839 8,1%
Celkem (všechny národnosti)	222 677	229 413	241 543	237 120	331 807	346 306	333 162

Zdroj dat: MVČR

Z hlediska vývoje zastoupení zemí k 31. 12. 2022 největší počet cizinců je z Ukrajiny (169 892), s nárůstem o 103 047 osob během roku 2022. Druhý největší počet cizinců je ze Slovenska (31 470 osob), dále z Ruské federace (27 262 osob) a z Vietnamu (15 159). Narůstá podíl osob z Ukrajiny a Vietnamu.

Tabulka 2.6: Vývoj počtu cizinců na území HMP dle zemí

Rok	Celkem	Země EU (bez ČR)	z toho		Ostatní země	z toho		
			Slovensko	Polsko		Ukrajina	Vietnam	Ruská fed.
2012	162 715	45 235	↑ 51,8%	↑ 5,8%	117 480	↓ 41,9%	↓ 9,3%	↓ 17,2%
2013	161 006	49 572	↔ 50,1%	↔ 5,5%	111 434	↓ 40,4%	↓ 9,3%	↓ 17,1%
2014	166 332	53 384	↔ 49,2%	↔ 5,3%	112 948	↓ 40,3%	↓ 9,6%	↓ 18,0%
2015	171 408	57 014	↔ 48,3%	↔ 5,2%	114 394	↓ 39,9%	↓ 10,0%	↓ 18,2%
2016	184 264	61 182	↔ 47,5%	↓ 5,1%	123 082	↓ 38,4%	↔ 10,4%	↔ 18,9%
2017	195 068	65 129	↔ 46,5%	↓ 5,1%	129 939	↓ 37,5%	↔ 10,7%	↔ 19,5%
2018	205 595	69 132	↓ 45,7%	↓ 5,1%	136 463	↓ 37,3%	↔ 11,1%	↔ 20,3%
2019	210 483	73 338	↓ 44,6%	↓ 5,0%	137 145	↓ 39,0%	↔ 11,5%	↔ 20,2%
2020	228 532	73 853	↔ 47,2%	↔ 5,4%	154 679	↓ 38,4%	↔ 11,9%	↔ 22,3%
2021	236 229	66 229	↔ 46,6%	↓ 5,1%	170 000	↓ 39,3%	↑ 12,5%	↑ 24,2%
2022	345 307	67 818	↔ 46,4%	↓ 5,0%	277 489	↑ 61,2%	↑ 12,9%	↑ 23,2%

ČSÚ, Údaje k 31. 12. daného roku

Pozn.: Počet cizinců v ČR (tj. trvalý, dlouhodobý a přechodný pobyt občanů EU a dlouhodobé vízum)

Obyvatelé městské části Praha 13 se dle SLDB 2021 hlásili z 56,2 % k české národnosti. V roce 2021 byly dvě nejvyšší složky národnostního složení obyvatel v Praze 13 ukrajinská (2,9 %) a ruská (2,1 %). Ke slovenské národnosti se přihlásilo 1,8 % obyvatel. Nejvýznamnější zastoupení mezi ostatními národnostmi tvoří vietnamská a moravská národnost. Celkem 28,2 % obyvatel svou národnost neuvedlo.

Tabulka 2.7: Struktura obyvatel městské části Praha 13 dle národností v roce 2021

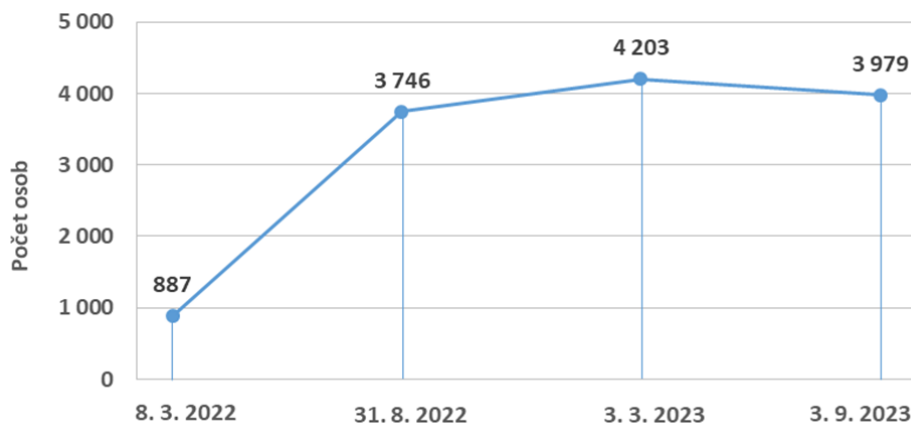
Národnost	Počet obyvatel	%
česká	33 837	56,2
ukrajinská	1 718	2,9
ruská	1 255	2,1
slovenská	1 081	1,8
vietnamská	297	0,5
moravská	137	0,2
polská	97	0,2
maďarská	92	0,2
německá	44	0,1
slezská	12	0,0
romská	10	0,0
neuvedeno	16 982	28,2
CELKEM	60 189	100

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB, 2021

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci – barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě červená=nejvyšší hodnota, tmavě modrá=nejnižší hodnota)

V souvislosti s válkou na Ukrajině došlo k významnému nárůstu ukrajinské menšiny, k půlnoci z 10. na 11. září 2023 bylo v Praze 90 987 udělených pobytových oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině, v Praze 13 jich bylo uděleno 4 011. Dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, se všechny tyto osoby, včetně osob předchozím vízem D/VS/U považují za osoby s dočasnou ochranou. (zdroj dat: MVČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině).

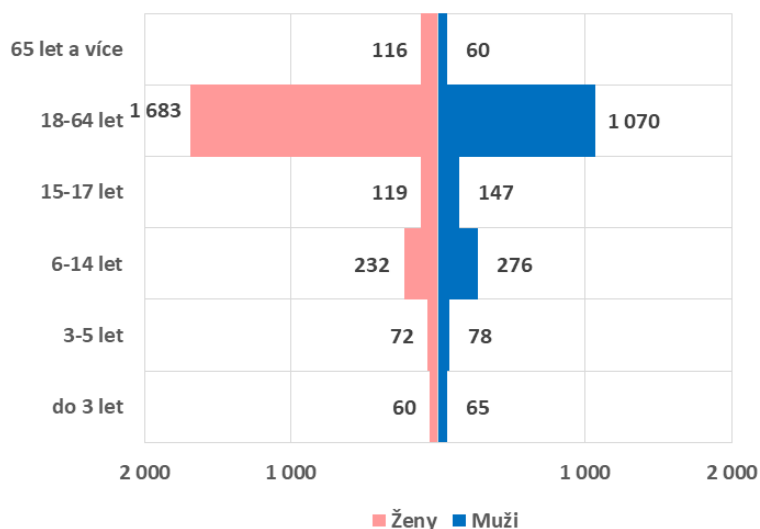
Obrázek 2.20: Počet osob v městské části Praha 13, kterým bylo uděleno pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině

Zdroj dat: MVČR (2023), vlastní zpracování, 2023

Pozn.: Nejedná se pouze o osoby se státní příslušností Ukrajiny

Obrázek 2.21: Struktura osob v městské části Praha 13 s pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině (stav k 3. 9. 2023)

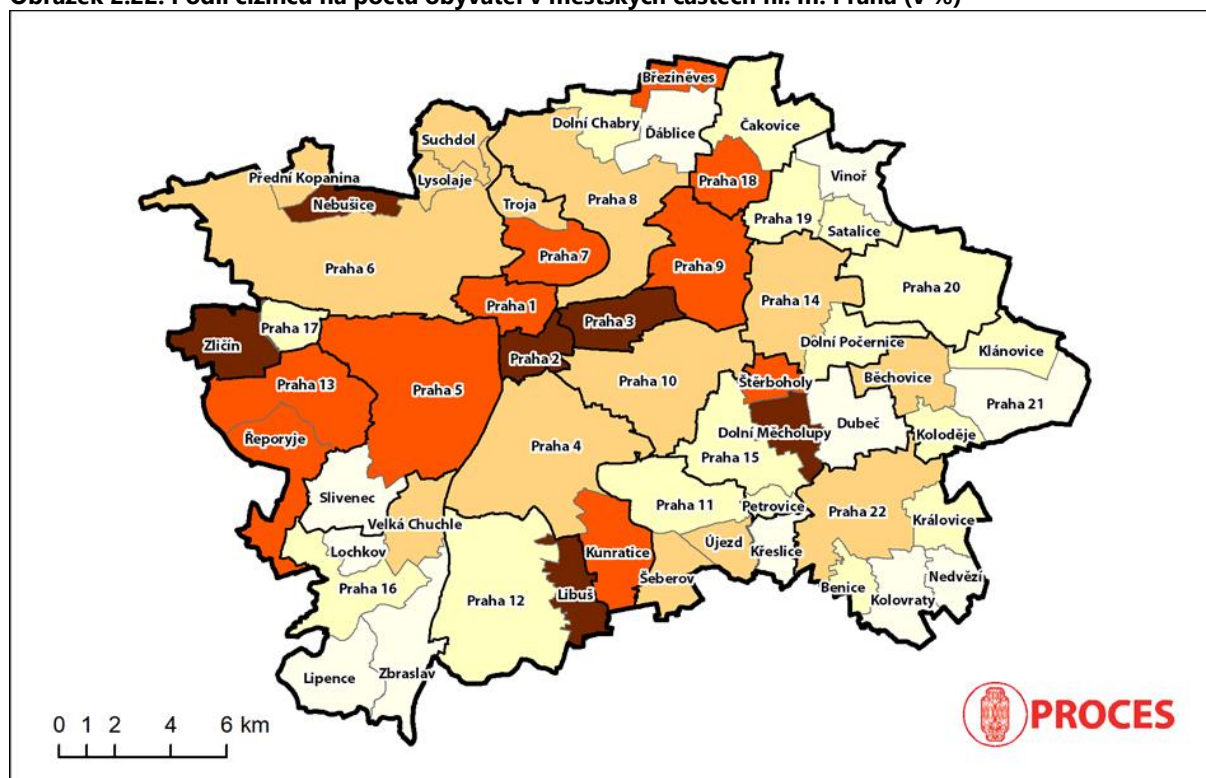

Zdroj dat: MVČR (2023), vlastní zpracování, 2023

Pozn.: Nejedná se pouze o osoby se státní příslušností Ukrajiny

V městských částech na okraji hl. m. Prahy, zejména na jihozápadě a na východě byl podíl cizinců nižší (10 % a méně). Celkem šest MČ hl. m. Prahy mělo podíl cizinců přesahující 25 %. Podílové zastoupení této specifické skupiny obyvatel je v rozhodující míře odvislé od celkového počtu obyvatel městské části. Důležité je sledovat a analyzovat tuto skupinu populace nejen z hlediska celkového počtu, ale i dle dalších charakteristik (věk, pohlaví).

Obrázek 2.22: Podíl cizinců na počtu obyvatel v městských částech hl. m. Praha (v %)

Administrativní hranice		Podíl cizinců na počet obyvatel (počet MČ)	
	Hlavní město Praha		10% a méně (11)
	Správní obvod HMP		10,1% - 15% (16)
	Městská část		15,1% - 20% (14)
			20,1% - 25% (10)
			25,1% - 34,1% (6)

Zdroj dat: Služba cizinecké policie ČR, ČSÚ, data k 1. 1. 2022

Počet cizinců žijících v městské části Praha 13 se neustále zvyšuje. Od roku 2014 vzrostl počet cizinců s realizovaným pobytem v městské části Praha 13 o 7 637 osob. Celkem 43,2 % cizinců má v městské části trvalý pobyt. Podíl cizinců na území městské části Prahy 13 (26,2 %) byl vyšší než podíl cizinců v celém hlavním městě (24,5 %).

Tabulka 2.8: Počet cizinců s realizovaným pobytem v městské části Praha 13

Rok*	Muži			Ženy			Celkem cizinců	Pobyt	
	celkem	nad 15	do 15	celkem	nad 15	do 15		trvalý	přechodný
2014	4 750	85,8%	14,2%	4 436	85,8%	14,2%	9 186	57,8%	42,2%
2015	4 966	86,4%	13,6%	4 691	86,5%	13,5%	9 657	59,9%	40,1%
2016	4 992	85,8%	14,2%	4 781	86,1%	13,9%	9 773	62,0%	38,0%
2017	5 133	85,8%	14,2%	4 897	86,4%	13,6%	10 030	62,9%	37,1%
2018	5 353	85,6%	14,4%	4 998	86,4%	13,6%	10 351	63,4%	36,6%
2019	5 692	85,3%	14,7%	5 255	86,6%	13,4%	10 947	61,9%	38,1%
2020	6 100	85,6%	14,4%	5 562	86,1%	13,9%	11 662	59,4%	40,6%
2021	6 448	86,2%	13,8%	5 765	86,5%	13,5%	12 213	57,9%	42,1%
2022	6 951	87,8%	12,2%	5 911	86,6%	13,4%	12 866	55,3%	44,7%
2023	8 861	84,5%	15,5%	8 537	85,3%	14,7%	17 398	58,4%	41,6%
1.7.2023	8 766	85,8%	14,2%	8 057	85,9%	14,1%	16 823	56,8%	43,2%

Zdroj dat: Ministerstvo vnitra ČR, stav k 1. 1. daného roku a k 1. 7. 2023. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Pozn. Cizinci s realizovaným pobytem jsou cizinci s pobytem trvalým a pobytem přechodným

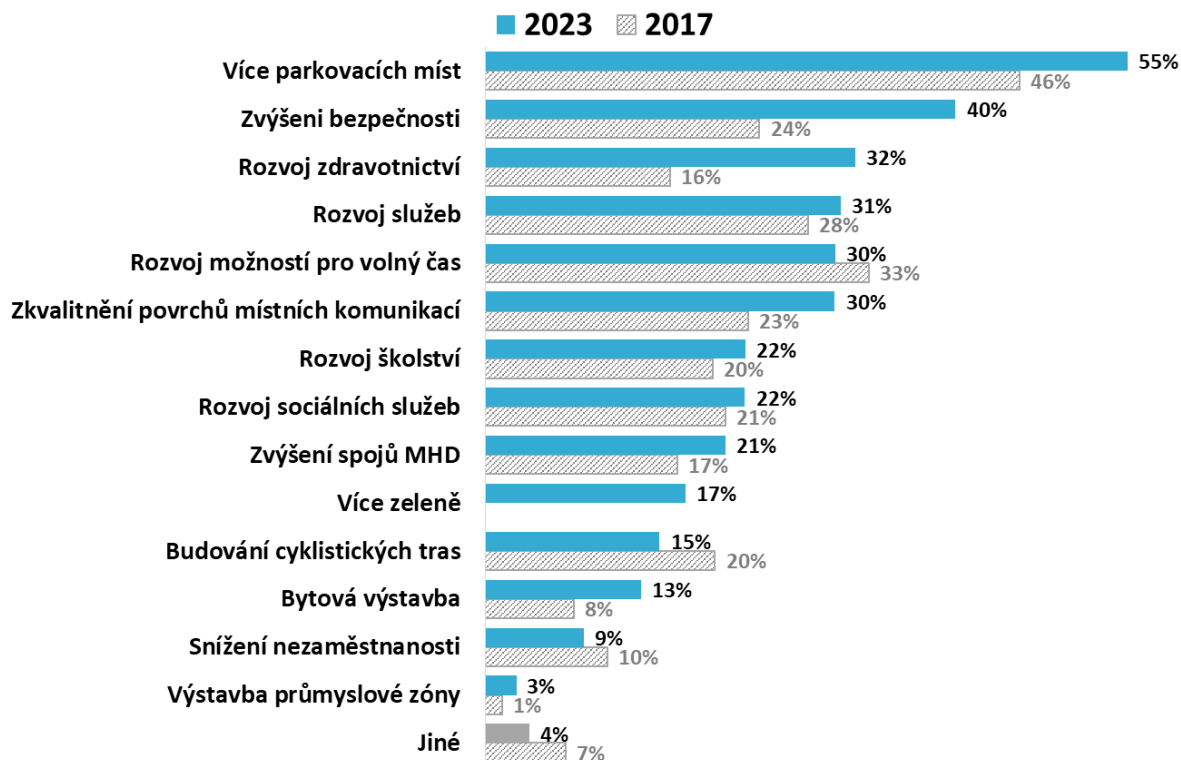

Dle názoru občanů by nejvíce finančních prostředků z rozpočtu městské části mělo být směřováno na vybudování parkovacích míst. Dále na zvýšení bezpečnosti, rozvoj zdravotnictví, rozvoj služeb, možností pro volný čas a na zkvalitnění povrchů místních komunikací. Občané by téměř nepodpořili další bytovou výstavbu, snížení nezaměstnanosti či výstavbu průmyslové zóny.

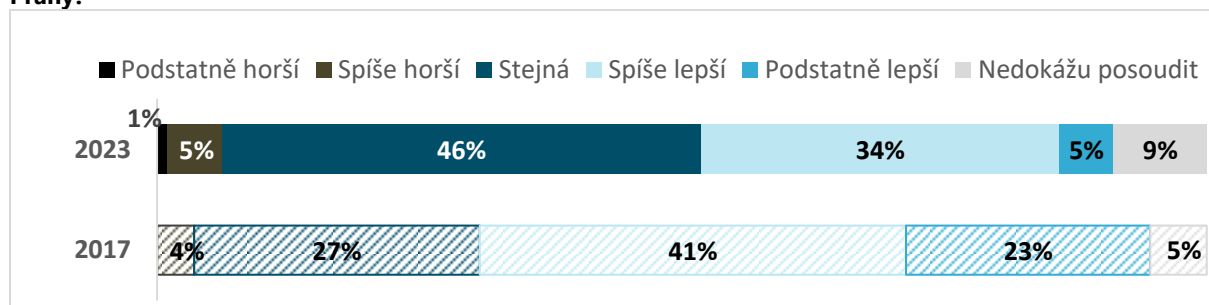
Obrázek 2.26: Rozhodněte, kam byste nejvíce směřoval/a prostředky z rozpočtu MČ Praha 13?

Zdroj: Průzkum obyvatel MČ Praha 13, SC&C 2023

Obyvatelé MČ Praha 13 (39 %) jsou přesvědčeni, že bezpečnostní situace je v MČ Praha 13 lepší než v jiných částech Prahy. Větší podíl obyvatel (46 %) rozdíl mezi Prahou 13 a ostatními MČ Prahy nezaznamenala. Pouze 6 % obyvatel je přesvědčeno, že bezpečnost je v Praze 13 ve srovnání s Prahou horší. Pro srovnání s Výzkumem spokojenosti obyvatel MČ Praha 13 z roku 2017, kdy 64 % obyvatel hodnotilo bezpečnostní situaci MČ jako lepší než v jiných částech Prahy, se vnímání bezpečnostní situace výrazně zhoršilo.

Obrázek 2.27: Myslíte si, že bezpečnostní situace v MČ Praha 13 je lepší nebo horší než v jiných částech Prahy?

Zdroj: Průzkum obyvatel MČ Praha 13, SC&C 2023

2.2.2 Průzkum potřeb seniorů MČ Praha 13

Čtvrtina dotázaných buď pobírá starobní důchod / má více než 65 let, žije v domácnosti s osobou starší 70 let, která nevyžaduje zvláštní péči nebo žije v domácnosti se seniorem od 65 let, který vyžaduje zvláštní péči. Z této skupiny odpovídajících má pouze 10 % povědomí o tom, že MČ Praha 13 má zpracovávána Koncepti rodinné politiky. Na otázky průzkumu zaměřené na rodiny s dětmi odpovídali dále pouze výše zmínění respondenti.

V domácím prostředí je pro seniory největším problémem⁸ zajištění běžného chodu domácnosti (uvedlo 59 % respondentů), **dále nedostatek finančních prostředků na základní životní potřeby** (uvedlo 50 % respondentů) **a osamocení a malý kontakt s okolím** (45 %). Respondenti uváděli ale také možné problémy ohledně péče o vlastní osobu (33 %) a nedostatek informací (24 %).

Mimo domácí prostředí⁹ působí seniorům největší potíže pohyb po městě (uvedlo 60 % respondentů) **a dopravní dostupnost lékařů, obchodů, úřadů apod.** (55 %). Celkem 43 % odpovídajících uvádí také obavy o bezpečnost a 28 % dostupnost sociálních služeb.

Celkem 70 % respondentů nevedlo žádnou službu pro seniory, kterou by využívali sami nebo jejich příbuzní. Zbývajících 30 % téměř rovnoměrně využívalo rozvoz obědů, výlety, různé akce a kroužky a klub seniorů. Ti, kteří využili nějaké služby pro seniory, se o nich většinou dozvěděli od příbuzných nebo známých (74 %).

Na otázku, co podle respondentů chybí seniorům v Praze 13 k tomu, aby mohli žít aktivnějším způsobem života, uváděli nejčastěji sociální služby (doprovod, asistence apod.). Toto uvedlo 13 % respondentů. **Další bariérou byly finance a vysoké ceny** (11 %) **a chybějící akce a aktivity** (11 %). Respondenti ale zohledňovali také celkové zdraví seniorů (8 %), chybějící klid a bezpečí (8 %), uváděli i nepřizpůsobené veřejné plochy/infrastrukturu (např. lavičky či bezbariérovost), chybějící přátele a rodinu a MHD/dopravu.

2.2.3 Průzkum potřeb rodin s dětmi MČ Praha 13

Třetina dotázaných má v rodině dítě mladší 18ti let, z této skupiny odpovídajících má pouze 19 % povědomí o tom, že MČ Praha 13 má zpracovávána Koncepti rodinné politiky. Na otázky průzkumu zaměřené na rodiny s dětmi odpovídali dále pouze respondenti, kteří mají doma alespoň jedno dítě mladší 18ti let.

Čtvrtina respondentů (24 %) uvádí, že jejich děti navštěvují různé sportovní kluby nebo využívají veřejná sportoviště, ostatní využívají různé kluby, vzdělávací zařízení a také dětská hřiště.

Při dotazu na chybějící služby a aktivity pro rodiny s dětmi byla více než polovina (53 %) občanů spokojena s nabídkami služeb v Praze 13. Pro rezidenty s dětmi je největším problémem najít dostupné bydlení (tuto odpověď zaškrtno 18 % rezidentů s dětmi). Celkem 11 % respondentů s dětmi dále uvedlo, že chybí mateřská školka, 9 % uvedlo nedostatek hlídání dětí formou placené služby a také doučování, 8 % by uvítalo více jednodenních sportovních či rodinných akcí.

Nabídku sociálních a návazných služeb pro rodiny hodnotilo 35 % rezidentů s dětmi jako vyhovující, 15 % by si přálo více volně přístupných neplacených (nízkoprahových) programů pro neorganizované děti a mládež. 12 % uvedlo, že by uvítali službu rodinného poradenství, rodinné terapie a 10 % pomoc v rodinách, kde je vývoj dětí ohrožen krizovou sociální situací (např. pomoc s vedením domácnosti apod.).

⁸ Přesné znění otázky: „Co podle vás působí seniorům největší potíže v jejich domácím prostředí?“

⁹ Přesné znění otázky: „Co podle vás seniorům působí největší potíže mimo jejich domácí prostředí?“

Za největší rizika pro mladé lidi v MČ Praze 13 považují respondenti alkohol a drogy. S touto odpovědí vyjádřila shodu více než polovina respondentů. 1/5 respondentů se domnívá, že mladí lidé jsou ohroženi tím, že nemají činnosti a aktivity a nikdo se jimi nezabývá.

2.3 Aktéři rodinné politiky a volnočasové, kulturní, společenské a vzdělávací akce (events)

Cílem kapitoly je zmapování aktérů rodinné politiky v rámci MČ Praha 13 a referenčních aktérů z hlediska území hl. m. Prahy s důrazem na potenciál zapojení do rozvoje rodinné politiky. Dalším cílem je zmapování volnočasových, kulturních, společenských a vzdělávacích akcí, které již na území správního obvodu MČ Praha 13 probíhají a mohly by se stát součástí koncepce rodinné politiky.

Mezi **aktéry rodinné politiky** patří orgány státní správy na národní, regionální a lokální úrovni; orgány samosprávy na regionální a lokální úrovni; neziskový sektor (nestátní neziskové organizace, odbory apod.); soukromý sektor (např. zaměstnavatelé, poskytovatelé komerčních služeb); odborníci (akademická, vědecká a výzkumná sféra); vzdělávací instituce; média a také široká občanská veřejnost (zejména rodiny a její jednotliví členové).

Šíře aktérů rodinné politiky v rámci Městské části Praha 13 je velice široká, na území působí mnoho neziskových organizací, dále je zde 22 mateřských školek a 10 základních škol, klíčovým aktérem je Úřad Městské části Praha 13.

Úřad Městské části Praha 13 a jeho aktivity v rámci rodinné politiky:

- 1. Podpora mezigenerační spolupráce:** Vystoupení dětí v klubech pro seniory a akcích (např. Lukiáda, Mezigenerační hry...) pro ně pořádaných MČ Praha 13 a Střediskem sociálních služeb Prahy 13 (v současné době existuje 13 klubů seniorů + Virtuální klub seniorů Prahy 13 + Virtuální klub rodina Prahy 13). Dům dětí a mládeže zajišťuje činnost Zóny RaDka a pořádá mezigenerační aktivity v rámci formátu Rodina v akci, dále organizuje akci Rodinné sportovní hry, které se konají ve spolupráci s MČ Praha 13 u příležitosti Mezinárodního dne rodiny.
- 2. Opatření proti negativním vlivům působícím na děti, mládež, seniory a další ohrožené skupiny:** Preventivní vzdělávací akce se v MČ Praha 13 konají na základních školách, přispívají k nim odborníci z pedagogicko-psychologických poraden i různých neziskových organizací působících v dané oblasti. Ve spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy a Policií ČR jsou realizovány programy prevence ve školách, klubech seniorů a reálně v terénu při kontrolách, např. dodržování zákazu prodávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let. Ve spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy je také příležitostně organizována tzv. Senior akademie.
- 3. Způsob podpory rodiny v oblasti bytové** – bytová politika MČ Praha 13 má k dispozici cca 80 bytů, z toho některé azylové a krizové byty a navíc 18 bezbariérových bytů zvláštního určení. Dále má MČ Praha 13 v nájmu od HMP 12 bytů pro sociální účely. Středisko sociálních služeb Prahy 13 provozuje 29 malometrážních bytů pro seniory.
- 4. Vzdělávání rodičů na rodičovské dovolené jako podpora pro návrat do zaměstnání:** V roce 2015 byl realizován projekt Zpět do práce, který byl přímo určený pro usnadnění návratu matek po rodičovské dovolené na trh práce.
- 5. Podpora prevence domácího násilí:** Poradenství ze strany vyškolených sociálních pracovníků, spolupráce s Intervenčním centrem Praha, Policií ČR a specializovanými neziskovými organizacemi.
- 6. Způsob poskytování informací o prarodinných aktivitách a opatřeních:** Místní zpravodaj STOP, web, Infonástěnky Rodinné politiky, plakáty a letáky v budově radnice, vývěsky v ZŠ a MŠ, FB profil MČ (Šťastná třináctka), Youtube kanál a Instagram.

7. **Spolupráce OSPOD s NNO:** OSPOD ke spolupráci využívá NNO pověřené k výkonu SPOD (např. Cestou necestou, Střep, Lata, Barevný svět dětí, Dobrá rodina, Locika, Středisko náhradní rodinné péče, Dejme dětem šanci, DC Paprsek, Centrum sociálních služeb Praha atd.).
8. **Spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi zaměřujícími se na podporu rodiny:** MČ Praha 13 podporuje NNO poskytující služby v sociální oblasti formou dotací v rámci tzv. Sítě podporovaných sociálních a návazných služeb městské části Praha 13 a dále podporuje volnočasové aktivity. MČ Praha 13 pravidelně pořádá Veletrh poskytovatelů sociálních a návazných služeb Prahy 13 a prezentační Výstavu poskytovatelů sociálních a návazných služeb Prahy 13. Doplnkově je vydáván Katalog poskytovatelů sociálních a návazných služeb Prahy 13. Činnost spolupracujících NNO je prezentována také v časopise STOP a na webu MČ.
9. **Příklady dalších typů prorodinných akcí pořádaných MČ Praha 13:** Kulturní a osvětové akce pro děti, mládež a rodiny: Dětský den, Eko divadélka, Cyklozvonění, Den Země, Den zdraví, Mezigenerační hry, Bezpečná třináctka, Zuby jako perličky, Trénink paměti, Minigolf, Vítání občánků, Zpátky do školy, Třebonické hry, Festival volného času, Butovický rohlík atd. Setkání s pěstouny Prahy 13, Dny pěstounské péče s Prahou 13, benefiční akce na podporu dětí z dětských domovů ve spolupráci s Dejme dětem šanci apod. V rámci integrace cizinců je od roku 2010 realizován projekt Společná adresa – Praha 13, jehož součástí byly akce Nejsme si cizí a Zažijme Butovice jinak.

Tabulka 2.9: Kluby, centra, organizace a specializované služby působící na území městské části Praha 13 a popis jejich činnosti

Kluby, centra, organizace a specializované služby			
Název	Web (více informací zde)	Činnost	
DDM Stodůlky	www.ddmstodulky.cz	volnočasové aktivity, kulturní akce...	Klub Pohádka
			Miniškolička
			Školička
			Hurá do školy s logopedií
			Dobrodružná školička
			Angličtina
			Rodinná zóna RaDka/Klub Radka/Rodina v akci
Kulturní dům Mlejn	www.mlejn.cz	kulturní akce, workshopy	Baby kavárna Retro kavárna
Městská knihovna Lužiny	www.mlp.cz	volnočasové aktivity, kulturní akce...	
Městská knihovna Stodůlky	www.mlp.cz	volnočasové aktivity, kulturní akce...	
Proxima Sociale, o.s.	www.proximasociale.cz	volnočasové a preventivní aktivity	terénní program Praha 13
			nízkoprahový klub JednaTrojka
			Koloběžkový workshop
			REP-zážitkový pobyt
			Interdisciplinární spolupráce se školami
			Dobroučko
			komunitní akce Divokej Event
			Streetfotbal, volnočasové aktivity...
Interkulturní práce			
Středisko sociálních služeb Prahy 13 (LUKÁŠ)	www.sssp13.cz	volnočasové služby... aktivity,	kluby seniorů
			pečovatelská služba
			denní stacionář

Kluby, centra, organizace a specializované služby		
Název	Web (více informací zde)	Činnost
		ubytovací zařízení
Farní charita Stodůlky	www.stodulky.charita.cz	služby, charita apod.
		charitní šatník
		charitní ošetrovatelská služba
		dobrovolnický program
Virtuální klub rodina Prahy 13	https://www.praha13.cz/Virtuální-klub-rodina-v-novem-kabate.html	informační servis, dárky pro členy
Kluby seniorů a Virtuální klub seniorů Prahy 13	https://www.praha13.cz/Nasi-seniori	informační servis, setkávání, kultura...
SK Hala Lužiny	www.sportovni-hala-luziny.cz	sportovní aktivity
Skatepark Lužiny	www.praha13.cz	nové sportoviště
Rodinné centrum Stodůlka	www.praha13.cz/rodinna-politika	Klub Kulička
Česká církev bratrská	www.13ka.cz	děti, rodiny, mládež, senioři
SDH Řeporyje	www.sdhreporije.info	sbor dobrovolných hasičů
SDH Zličín	www.sdhzlicin.cz	sbor dobrovolných hasičů
Baby club Juklík	www.juklik.cz	plavání a další aktivity
FasTracKids	www.fastrackids.cz	aktivity pro děti
Kids&Us	www.kidsandus.cz/cs/	aktivity pro děti
Pohyb dětem - hravě a zdravě	www.pohyb-detem.cz	pohybové aktivity
Rodinné centrum Hvězdička	www.centrum-hvezdicka.cz	aktivity pro děti a rodiče
Maxiček Lužiny	www.maxicek.cz	aktivity pro děti
Oblastní spolek Českého červeného kříže Praha 1	www.cckpraha1.cz	aktivity pro děti i dospělé
Filištíní Praha	www.filistini.cz	turistický oddíl
Junák - český skaut	www.hiawatha.cz	aktivity pro děti i dospělé, skaut
KONDOR (Skupina Úsvit)	www.skupinausvit.cz	aktivity pro děti, tábory
Kmen strážci údolí	www.strazciudoli.cz	Liga lesní moudrosti, tábory a činnost
Kmen Ťapáč	www.tapac.cz	Liga lesní moudrosti, tábory a činnost
Pobočný spolek DUHA Sedliště	www.hosyro.netstranky.cz	akce pro děti a mládež, tábory
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	www.tamtam.cz	služby pro osoby se sluchovým postižením a jejich rodiny
Diakonie ČCE - středisko Praha	www.diakonie-praha.cz	služby pro osoby s kombinovaným postižením
Fokus Praha, z.ú.	www.fokus-praha.cz	služby pro osoby se zkušeností s duševním onemocněním
Informační centrum rodičů a přátel sluchově postižených, z.s.	www.infocentrum-sluch.cz	pomoc lidem se sluchovým postižením, jejich rodinám i veřejnosti
Armáda spásy	www.armadaspasy.cz	pomoc pro sociálně slabé, lidi bez domova
Sananim, z.ú.	www.sananim.cz	pomoc pro osoby ohrožené závislostmi na návykových látkách
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	www.opu.cz	pomoc pro imigranty a azylanty
Integrační centrum Praha, o.p.s.	www.icpraha.cz	služby pro státní příslušníky cizích zemí (mimo EU) dlouhodobě žijící na území ČR
Naděje	www.nadeje.cz/praha	nízkoprahový a terénní program pro osoby bez přístřeší
Domov třetího věku s.r.o.	www.dtvcentrum.cz	služby pro seniory a zdravotně postižené

Zdroj: ÚMČ Praha 13, 2023

Pro volnočasové aktivity mohou obyvatelé Prahy 13 využít také sportoviště a dětská hřiště. V městské části se k měsíci květnu 2024 nachází celkem 45 sportovišť a 68 dětských hřišť.

Tabulka 2.10: Organizace zařazené do lokální Sítě podporovaných sociálních a návazných služeb městské části Praha 13 zaměřené na práci s rodinou a mezigenerační soužití, které nemají sídlo v MČ Praha 13

Kluby, centra, organizace a specializované služby		
Název	Web (více informací zde)	Činnost
Centrum ALMA, z.ú.	www.centrum-alma.cz	adiktologické služby
Centrum pro rodinu PSS a klinické adiktologie, z.ú.	www.afterin-adiktologie.cz	adiktologické služby
Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.	www.cicops.cz	služby pro imigranty, azylanty
Česká unie neslyšících, z.ú.	www.cun.cz	služby pro osoby se sluchovým či kombinovaným postižením
Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb	www.rana-pece.cz	služby pro rodiny s dětmi do 7 let s opožděním psychomotorického vývoje, s postižením, PAS
Dílna Gawain z.s.	www.gawain.cz	sociálně terapeutická dílna pro osoby s postižením (16-64 let)
Dílny tvořivosti, o.p.s.	www.dilnytvorivosti.cz	služby pro děti i dospělé zdravotně znevýhodněné a jejich blízké
Domov sv. Karla Boromejského	www.domovrepy.cz	služby pro seniory, zdravotně postižené
Dohled na dosah, z.s.	www.dohlednadosah.cz	sociální služba tísňové péče
Dům tří přání, z.ú.	www.dumtriprani.cz	pomoc pro děti zneužívané, ohrožené krizí v rodině
DROP IN, s.r.o.	www.dropin.cz	adiktologické služby
EDA cz, z.ú.	www.eda.cz	pomoc rodinám dětí se specifickými potřebami
Hestia – Centrum pro dobrovolnictví, z.ú.	www.hest.cz	dobrovolnické programy
Hornomlýnská, o.p.s.	www.hornomlynska.cz	služby pro děti s různými typy zdravotního postižení
Linka bezpečí, z.s	www.linkabezpeci.cz	telefonická krizová pomoc
Okamžik, z.ú.	www.okamzik.cz	služby pro osoby se zrakovým postižením
Palata – domov pro zrakově postižené	www.palata.cz	služby pro osoby se zrakovým postižením
Pro Dialog, z.s.	www.prodialogforum.cz	pomoc pro děti a rodiny v závažných vztahových problémech
Středisko prevence a léčby drogových závislostí – DROP IN, o.p.s.	www.dropin.cz	adiktologické služby
Tichý svět, o.p.s.	www.tichalinka.cz	služby pro osoby se sluchovým či kombinovaným postižením
Tři, z.ú.	www.hospic-cercany.cz	služby pro osoby v terminální fázi onemocnění
Život 90, z.ú.	www.zivot90.cz	služby pro seniory a jejich blízké

Zdroj: ÚMČ Praha 13, 2023

Tabulka 2.11: Sport, kultura a další využití volného času (subjekty podpořené MČ Praha 13 v rámci programové dotace v oblasti sportu, kultury a jiného využití volného času)

Název	Web (více informací zde)	činnost
Sportovní zaměření:		
TJ Sokol Stodůlky z.s.	www.sokolstodulky.cz	všesportovní - samostatné oddíly podle sportů
Atletika Stodůlky, z.s.	www.atletikastodulky.cz	atletický oddíl

Název	Web (více informací zde)	činnost
Sportovní klub Velká Ohrada, z.s.	www.skvelkaohrada.cz	všesportovní
SK Aktis Praha, z.s.	www.skaktis.cz	atletický oddíl
HC KERT PARK PRAHA z.s.	www.kert-park.cz	hokejbal
ŠSK při ZŠ Janského 2189, Praha 5	www.zs-janskeho.cz	školní sportovní klub
BK HB Basket, z.s.	www.hbbasket.cz	basketbal dívky
R TEAM z.s.	-	bigman - sportovní akce
Panthers Praha, z.s.	www.panthers.cz	florballový oddíl
Asociace pro volný čas, sport a kulturu, z.s.	www.avcsk.cz	judo
OLYMP FLORBAL, z.s.	www.olympflorbal.cz	florballový oddíl
FitStation.cz	www.fitstation.cz	závodní aerobik
SK JEREMI, z.s.	www.jeremi.cz	všesportovní organizace
VK Lvi Praha, z.s.	www.vk-lvipraha.cz	mládežnický volejbal
Sportovní klub Motorlet Praha, spolek	www.motorlet.cz	kopaná
Veřejná Sportovní Akademie z.s.	www.verejnasportovni.cz	více sportovní mj. i senioři
Sportovní klub YAWARA PRAGUE z.s.	www.judo-yawara-praha.cz	judo
Yamka Minigolfclub Butovice, z.s.	https://www.facebook.com/yamkabutovice/	minigolf děti a mládež
Spolek šipkaři Prahy 13	-	šipky
Ludus Magnus z.s.	www.jsmeinline.cz	dětská gymnastika, inline a tenis
WKS Praha, spolek	https://www.facebook.com/wkspraha	bojová umění
SPORTJOY, z. s.	www.sportjoy.cz	všeobecné zaměření - příroda
Tenisová škola Tallent	www.tallent.cz	tenis
MTS Akademie - Mgr. Zdeněk David	www.mtsakademie.cz	sportovní aktivity pro seniory a dospělé
Svaz plážových sportů z.s.	www.beach-arena.cz	plážové sporty
Ing. Natálie POLDAUFOVÁ	-	Tai- Chi
Kulturní zaměření:		
Taneční studio Mirabel	www.tsmirabel.cz	Irské tance
Mime studio, z.s.	-	divadelní a dramatické
Czech Photo Centre s.r.o.	www.czechphoto.org	fotografování - seniorské i dětské kurzy - výstavnictví
Top Dance Prague Team z. s.	www.topdanceprague.cz	moderní tance
Zaměřeno na přírodu:		
Pionýr, z. s. - Pražská organizace Pionýra, PO RONDEL	https://www.facebook.com/po.rondel/	všestranné zaměření
Ekodomov, z.s.	www.ekodomov.cz	ekologická výchova
Pro kořínky, z.s.	www.zahradapropokpka.cz	komunitní zahrada
Další činnosti:		
RADA RODIČŮ PŘI ZŠ MOHYLOVÁ - o.p.s.	www.zsmohylova.cz	rada rodičů
Společnost pro talent a nadání	www.talent-nadani.cz	nadané děti
MamiGYM	www.mamigym.cz	cvičení pro maminky s dětmi od nejtělejšího věku dětí

Název	Web (více informací zde)	činnost
TIB, z.s.	www.tib.cz	výpočetní technika
Osvěta z.s.	https://www.facebook.com/osvetazs/	práce s dětmi s vadami zraku
Sbor dobrovolných hasičů Stodůlky	www.fdpstodulky.eu	sbor dobrovolných hasičů
SH ČMS SDH Praha - Třebonice	www.facebook.com/hasicitrebonice/	sbor dobrovolných hasičů
Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba St., Praha - Stodůlky	www.farnoststodulky.cz	církevní - aktivity pro děti
Šikovné děti z.s.	www.kutiljunior.cz	kroužky řemeslné zručnosti

Zdroj: ÚMČ Praha 13, 2023

Tabulka 2.12: Mateřské školy zřizované MČ Praha 13

1	MŠ Běhounkova 2300/7	12	MŠ BARVIČKA, Klausova 2449/4
2	MŠ ROSNIČKA, Běhounkova 2474/37 (+ odloučené pracoviště Ke Koh-i-nooru 433)	13	MŠ ČTYŘLÍSTEK, Mezi Školami 2323/9
3	MŠ ÚSMĚV, Herčíkova 2190/1	14	MŠ HAVAJ, Mezi Školami 2482/21
4	MŠ PASTELKA, Horáková 2064/1	15	FMS SLUNÍČKO POD STŘECHOU při Pedagogické fakultě UK, Mohylová 1964
5	MŠ ŠIKULKA, Hostinského 1534/11	16	MŠ OVČÍ HÁJEK, Ovčí hájek 2177/8
6	MŠ PALOUČEK, Husníkova 2075/18	17	MŠ U BOBŘÍKA, Podpěrova 1880/1
7	MŠ ZAHRÁDKA, Husníkova 2076/6	18	MŠ U STROMU, Ovčí hájek 2174/46
8	MŠ PÍŠŤALKA, Chlupova 1798/2	19	MŠ PALETKA, Trávníčkova 1747/39
9	MŠ ROZMARÝNEK, Chlupova 1799/4	20	MŠ VEČERNÍČEK, Vlachova 1501/22
10	MŠ POHÁDKA, Janského 2187/16	21	MŠ MOTÝLEK, Vlasákova 955
11	MŠ BALÓNEK, Janského 2188/14	22	MŠ U RUMCAJSE, Zázvorkova 1994/32

Zdroj: ÚMČ Praha 13

Tabulka 2.13: Ostatní mateřské školy

1	Církevní mateřská škola Srdíčko, Podpěrova 1879
2	Bilingvní mateřská škola pro sluchově postižené s.r.o., Hábova 1571
3	Soukromá mateřská škola " KORÁLEK ", spol. s r.o., Klausova 2448
4	Mateřská škola Praha 5 – Řeporyje, K závětinám 815
5	Základní škola a mateřská škola Parentes Praha, Tlumačovská 1237
6	Mateřská škola DOMEČEK, o.p.s., Diabasová 1178
7	Veselá školka - Mateřská škola Stodůlky s.r.o., Na Dolnici 526
8	CP Sigma s.r.o., Na Dolnici 1247
9	Mateřská škola Maxík - jazyková škola a jesle, s.r.o., U jezera 2031
10	NH Hospital a.s., Okružová 1135
11	JESSENIA a.s., Okružová 1135

Zdroj: ÚMČ Praha 13, dle Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT

Tabulka 2.14: Dětské skupiny

1	Dětská skupina MAM Prostor pro děti, Běhounkova 2309
2	Montessori dětská skupina Hvězdička s.r.o., Kovářova 25a
3	Soukromá školka a jesle SmartKids (pobočky Hůrka, Stodůlky, Luka)
4	Jesle a školka Korálky, Bucharova 1314
5	DS Jeremíček, Jeremiášova 2581

Zdroj: ÚMČ Praha 13, dle Evidence dětských skupin MPSV

Tabulka 2.15: Ostatní dětské skupiny

1	KinderGarden Stodůlka – Firemní školka Siemens, Na Dolnici 1247
2	Soukromá mateřská škola Vysoké školy ekonomie a managementu, Nárožní 2600
3	Ze škatulky s.r.o., Žilovská 886

Zdroj: ÚMČ Praha 13

Tabulka 2.16: Základní školy zřizované MČ Praha 13

1	Fakultní základní škola PedF UK, Mezi Školami 2322
2	Fakultní základní škola prof. O. Chlupa PedF UK Praha, Fingerova 2186
3	Fakultní základní škola při PedF UK, Brdičkova 1878/2
4	Fakultní základní škola při PedF UK, Trávníčkova 1744/4
5	Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Bronzová 2027/35
6	Základní škola, Janského 2189
7	Základní škola Klausova 2450/2
8	Základní škola, Kuncova 1580
9	Základní škola Mohylová, Mohylová 1963
10	Základní škola, Mládí 135

Tabulka 2.17: Ostatní základní školy

1	Základní škola Parentes Praha, Tlumačovská 32
2	Mateřská škola a základní škola speciální Diakonie Českobratrské církve evangelické, Vlachova 1502
3	Fakultní základní umělecká škola Hudební a taneční fakulty AMU v Praze, K Brance 72/2
4	Základní škola Lužiny, Praha 5, Trávníčkova 1743
5	Scioškola Praha Stodůlky - základní škola, s.r.o., Prusíkova 2577/16
6	ZŠ Praha 5 - Řeporyje, Od Školy 596
7	SZUŠ - Škola pro radost v.o.s., Smíchovská 96/3

Tabulka 2.18: Ostatní střední školy

1	Gymnázium mezinárodních a veřejných vztahů Praha, Kuncova 1580
2	Gymnázium Jaroslava Heyrovského, Mezi Školami 2475
3	Středisko praktického vyučování zlatnické, Seydlerova 2451
4	Gymnázium Přírodní škola, z.ú., Prusíkova 2577/16

2.4 Závěr analytické části

2.4.1 Hlavní zjištění z analytické části

- Nárůst počtu a podílu jednočlenných domácností, které jsou většinou buď seniorské nebo tzv. singles, tzn. domácnosti tvořené osobou v produktivním věku, která žije sama, což může mít za následek, že při jakékoliv sociální události budou využívat ve větší míře sociální služby.
- MČ Praha 13 kopíruje celoevropský trend odkládání sňatku i rodičovství. Dochází k poklesu počtu nově uzavřených manželství a stále více dětí se rodí mimo manželství. Neznamená to však, že děti vyrůstají v neúplné rodině, pouze se mění model tradičního manželství.
- V MČ Praha 13 je počet sňatků proměnlivý. Po navýšení k roku 2019 následoval prudký pokles v letech 2020 a 2021 způsobený pandemií covid-19. V roce 2022 bylo v MČ Praha 13 uzavřeno 308 sňatků. Počet rozvodů má velmi mírnou klesající tendenci. V roce 2022 bylo realizováno 124 rozvodů.
- Počet cizinců žijících v městské části Praha 13 se neustále zvyšuje. Od roku 2014 vzrostl o 7 637 osob. Podíl cizinců (26,2 %) byl vyšší než podíl cizinců v celém hlavním městě (24,5 %). V souvislosti s válkou na Ukrajině došlo k významnému nárůstu ukrajinské menšiny, k 11. září 2023 bylo v Praze 13 v souvislosti s válkou na Ukrajině celkem 4 011 udělených pobytových oprávnění.
- Občané si MČ Prahu 13 spojují většinou s pozitivními skutečnostmi: bydlení, klidné místo, spojení je i s parkem, zelení/přírodou či slovem domov. Nejvíce oceňují starost MČ o Centrální park, dále opravy, rekonstrukce hřišť. Rovněž rekonstrukce týkající se výsadeb, zpevněných ploch a parčíků přispěla ke zvýšení pohody bydlení občanů.
- Jako problém vnímají obyvatelé MČ Praha 13 nedostatek parkovacích míst, který vzniká především z důvodu zahušťování zástavby, ale také z důvodu dojíždění nerezidentů na území MČ do zaměstnání. Obchody či restaurace jsou další z věcí, která chybí. Někteří obyvatelé vyjádřili zájem o sportoviště či koupaliště či více kulturních a volnočasových možností vyžití.
- Pro seniory je v domácím prostředí největším problémem zajištění běžného chodu domácnosti, nedostatek finančních prostředků na základní životní potřeby a osamocení a malý kontakt s okolím. Mimo domácí prostředí působí seniorům největší potíže pohyb po městě, dopravní dostupnost lékařů, obchodů, úřadů apod. a také obavy o bezpečnost.
- Při dotazu na chybějící služby a aktivity pro rodiny s dětmi byla více než polovina občanů spokojena s nabídkami služeb v Praze 13. Největším problémem je najít dostupné bydlení, dále uváděli, že chybí mateřská školka. Za největší rizika pro mladé lidi v MČ P13 považují respondenti alkohol a drogy. S touto odpovědí vyjádřila shodu více než polovina respondentů. 1/5 respondentů se domnívá, že mladí lidé jsou ohroženi tím, že nemají činnosti a aktivity a nikdo se jimi nezabývá.

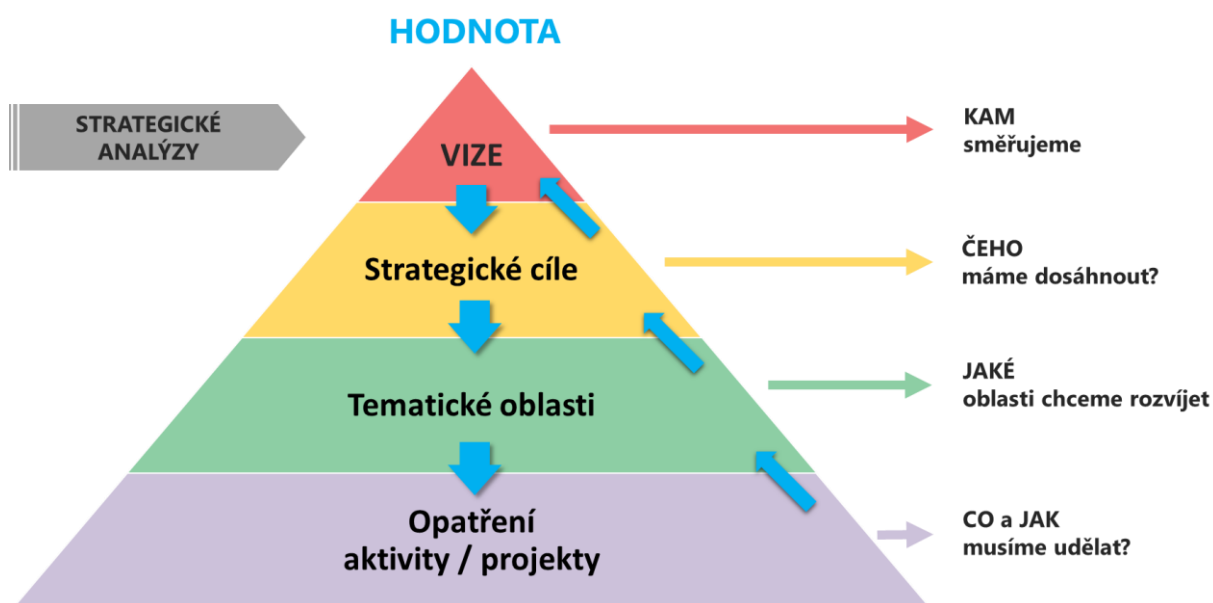
2.4.2 SWOT analýza pro rodinnou politiku MČ Praha 13

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vzájemná spolupráce mezi neziskovými organizacemi a MČ Praha 13. • Mobilní aplikace umožňující lepší komunikaci s občany např. v oblasti akcí pořádaných MČ. • Existence programů zaměřených na integraci cizinců a soužití všech obyvatel. • Participace veřejnosti prostřednictvím Ideathonu. • Institucionalizace rodinné politiky na MČ Praha 13. • Široká nabídka zdravotnických služeb a dopravně dostupná specializovaná zdravotnická zařízení. • Dobrá dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb zaměřených na široké spektrum cílových skupin. • Možnost využití pobytových služeb pro osoby závislé na celodenní péči. • Rozsáhlá síť základních, mateřských škol a jiných školských zařízení. • Lokalizace mateřských a základních škol v zeleni a v klidové zóně i z hlediska dopravní bezpečnosti. • Realizace tzv. Senior akademie ve spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy. • Středisko sociálních služeb zřízené městskou částí Praha 13. • DDM je zřizovaný městskou částí Praha 13. • Velká nabídka programů v oblasti volnočasových aktivit kulturních, sportovních, preventivních, osvětových pro různé cílové skupiny. • Síť dobře vybavených, udržovaných dětských hřišť a sportovišť pro všechny věkové skupiny. • Zastřešené veřejné kluziště (školní zimní stadion přístupný veřejnosti). • Dobrá území lokalizace MČ Prahy 13 (dobrá dostupnost centra Prahy i dostupnost přírody, např. cyklostezky). • Dostatečné plochy zeleně pro venkovní krátkodobou rekreaci. • Bezbariérový Centrální park. • Dobrá vybavenost z hlediska obchodů a služeb pro občany. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí terénní psychiatrická ambulantní péče. • Absence poradny pro rodinu a mezilidské vztahy. • Existence skupin obyvatel ohrožených sociálním vyloučením. • Chybějící síť komunitních center. • Nedostatek dobrovolníků. • Nedostatečná nabídka dostupného bydlení, z důvodu malého počtu městských bytů v MČ Praha 13 a zvyšování cen bytů a nájmu v Praze. • Nedostatek nebytových prostor pro aktivity rodinné politiky a rozvoj sociálních služeb. • Lhostejnost lidí v panelové zástavbě k veřejnému prostoru. • Nárůst vandalismu, vč. poškozování dětských hřišť a sportovišť. • Nejsou k dispozici areály pro koupání a vodní sporty.

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Prohloubení spolupráce s krajem (HMP) v oblasti financování rodinné politiky a sociálních služeb. • Možnost čerpání dotací a využití vícezdrojového financování. • Osvěta v sociální, zdravotní oblasti pro všechny věkové skupiny. Osvěta v péči o životní prostředí, včetně úklidu svého bydliště (EVVO). Rozvoj preventivních programů v oblasti zdravého životního stylu obyvatel. • Podpora soudržnosti obyvatel MČ Praha 13, rozvoj územní identity. • Vytváření nových tradic. • Zapojení občanů do veřejného dění (rozvoj participace a dobrovolnických programů). • Rozvoj participace občanů na věcech veřejných (rozvoj občanské společnosti). • Rozvoj terénních sociálních i zdravotních služeb. • Podpora pečujících osob o osobu blízkou. • Další rozvoj péče o osoby v seniorském věku a systému služeb sociální prevence pro rodinu, děti a mládež. • Podpora přípravy na stáří vč. informační kampaně. • Rozvoj spolupráce škol a neziskových organizací v oblasti prevence rizikového chování. • Podpora spolkové činnosti. • Rozvoj komunitních center a rozvoj kapacity stávajících školských, kulturních a dalších institucí a organizací pro rozvoj komunitních aktivit. • Rozvoj specifických aktivit pro rodiny s dětmi (předporodní kurzy pro maminky, podpora školních kompetencí / doučování apod.). • Podpora volnočasového vyžití pro rodiny se záměrem rozvoje mezigeneračního dialogu. • Podpora kulturních, sportovních a zájmových aktivit pro specifické cílové skupiny, např. vícečetné rodiny s dětmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Systémově nenastavené financování rodinné politiky. • Cenově nedostupné bydlení. • Zvyšující se počet cizinců nezapojených do integračních programů s možným nárůstem negativních dopadů do společnosti vč. dopadů ukrajinské krize (uzavřené komunity, napětí mezi občany ČR a cizinci, socio-kulturní neporozumění, napětí mezi ruskou a ukrajinskou menšinou apod.). • Snižující se pocit bezpečí obyvatel podpořený také zvýšenou inflací, ukrajinskou krizí apod. • Ohrožení obyvatel kyberkriminalitou a fake news. • Nedostatečná personální kapacita poskytovatelů zdravotních služeb. • Nedostatečná kapacita pediatriů, pedopsychiatriů, psychologů pro mládež, logopedie, stomatologů a dalších lékařů. • Nedostatečná kapacita poskytovatelů sociálních služeb v důsledku zvyšujícího se počtu potencionálních klientů. • Nedostatek kapacit i personálních kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb zaměřených na široké spektrum cílových skupin. • Nedostatek zdravotníků v sociálních službách v důsledku nízkého platového ohodnocení. • Nedostatečný počet pedagogických a nepedagogických pracovníků ve školách. • Výhledově nedostatečná kapacita škol v případě, kdy nebude vybudována nová základní škola na Západním městě. • Ohrožení nabídky programů v oblasti volnočasových aktivit kulturních, sportovních, preventivních, osvětových pro různé cílové skupiny z důvodu snížení dotací a snížení reálných příjmů obyvatel. • Snižující se návštěvnost kulturních/sportovních akcí u některých cílových skupin. • Výrazné demografické výkyvy (babyboom x slabé ročníky) nejen z časového, ale i prostorového hlediska (nová výstavba např. Západní Město). • Dopady demografického vývoje (nárůst seniorů a všeobecné podceňování přípravy na tuto situaci). • Zhoršení klimatických podmínek ve veřejných prostorech vlivem klimatických změn a efektu tepelného ostrova hl. m. Prahy.

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

Koncepce pracuje s pojmy vize, strategické cíle, tematické oblasti a opatření. **Vize** je popis žádoucího budoucího stavu, kterého chceme prostřednictvím realizace koncepce dosáhnout. Jedná se o dopad naplnění strategického cíle. Vztahuje se na strategii jako celek. K naplnění vize by mělo dojít ve střednědobém horizontu (což nemusí být bezprostředně po ukončení realizace koncepce). **Strategické cíle** rozvádí nadefinovanou vizi Koncepce. Jedná se o konkretizovaný (jasný, faktický a srozumitelný) popis budoucího stavu, jehož prostřednictvím bude naplněna stanovená vize. **Opatření** definují konkrétní kroky vedoucí k dosažení požadovaných cílů.

Hodnota

Městská část Praha 13 považuje rodinu za klíčovou hodnotu dalšího rozvoje MČ.

Vize

Městská část Praha 13 přátelská k rodině a jejím potřebám napříč generacemi.

Strategické cíle:

SC1/Podpořit zakládání rodin.

SC2/Podpořit stabilní rodinné vazby a posílit prostředí přátelské k rodině.

SC3/Rozvinout mezigenerační solidaritu včetně rozvoje participačních a dobrovolnických aktivit občanů.

SC4/Podpořit aktivní život seniorů, včasnou přípravu na stáří.

SC5/Podpořit skupiny se specifickými potřebami.

Tematická oblast/Opatření:

A/ Politika zdravé rodiny:

A1/Institucionální zabezpečení rodinné politiky na úrovni městské části Praha 13.

A2/Infrastruktura přátelská k rodině.

A3/Služby pro rodiny.

A4/Informovanost, osvěta a propagační aktivity.

B/ Podpora mezigenerační solidarity a aktivního stárnutí:

B1/Vytváření infrastruktury pro mezigenerační aktivity.

B2/Služby a aktivity podporující mezigenerační aktivity.

B3/Programy proti osamění a sociálnímu vyloučení.

B4/Rozvoj odlehčovacích, pečovatelských služeb a neformálního pečovatelsví.

C/ Podpora skupin se specifickými potřebami:

C1/Služby a aktivity zaměřené na cílové skupiny se specifickými potřebami.

C2/Podpora specifických cílových skupin a programů.

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Účelem Implementační části je nastavit proces implementace návazné „Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13 na období 2025–2030“ do činnosti úřadu městské části a jeho organizačních složek, příspěvkových organizací a ve vztahu k činnosti dalších aktérů rodinné politiky.

V rámci implementace koncepce je popsán postup přípravy projektů a aktivit. Rovněž je popsáno zavedení zvolené koncepce a kompetencí do činnosti úřadu městské části. Pro zdárnou implementaci je určující aktivní podpora vedení MČ Praha 13. Stežejní je institucionální zajištění implementace, tzn. činnost **Komise pro rodinou politiku** a činnost zodpovědného pracovníka – **Koordinátora rodinné politiky** (tj. implementačního týmu), včetně vymezení rozsahu jejich kompetencí. Důležitou součástí je také Akční plán a případně Zásobník projektů.

„Koncepce rodinné politiky pro městskou část Praha 13 na období 2025–2030“ bude implementována prostřednictvím realizace projektů Akčního plánu. Implementační mechanismy jsou nastaveny tak, aby se zajistilo společné působení různých projektů v jednotlivých opatřeních směrem ke stanoveným cílům v rámci tohoto koncepčního dokumentu.

Základními faktory implementace Koncepce jsou:

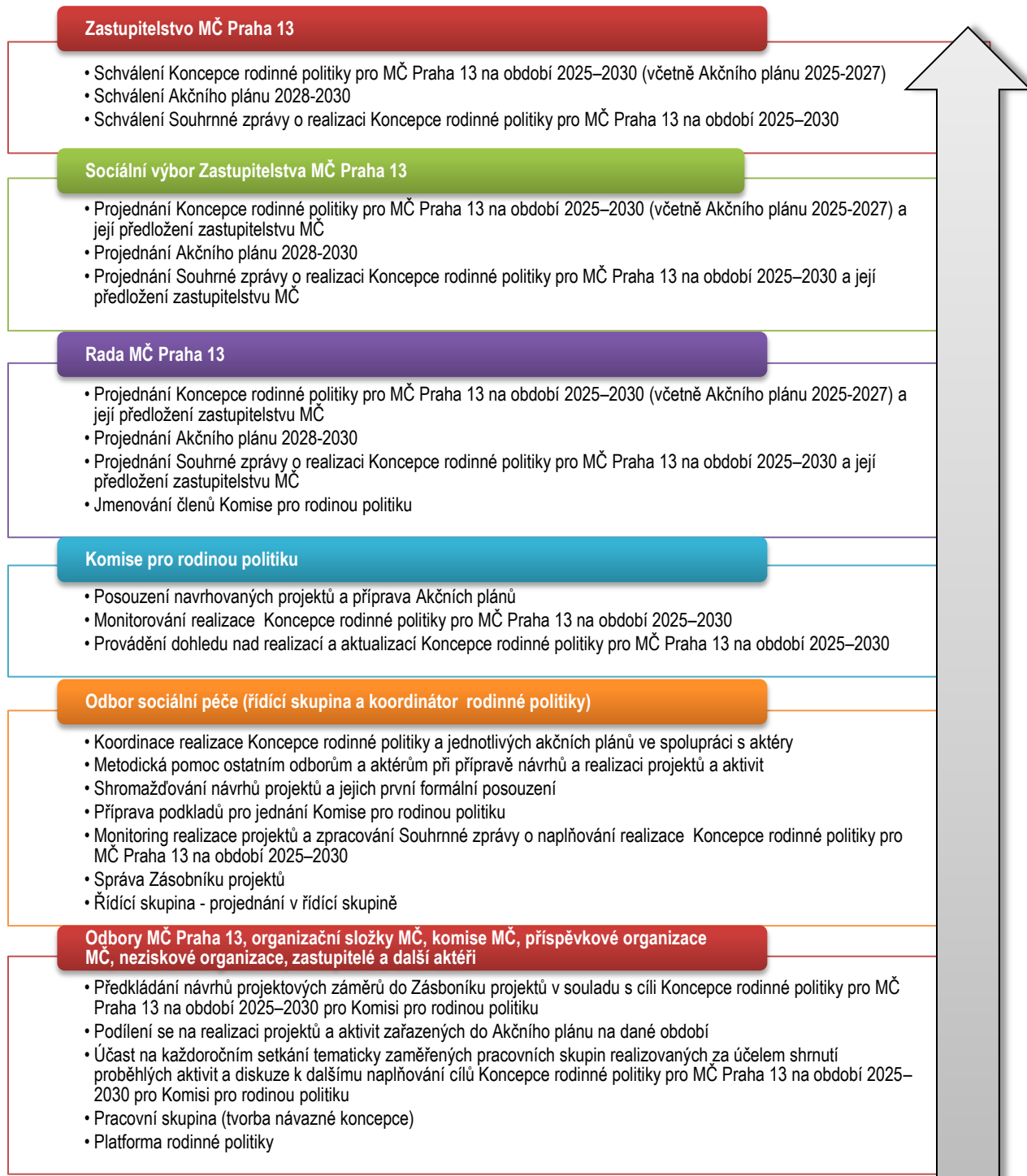
- a) Aktivní podpora vrcholového vedení;
- b) Příprava a naplánování implementace;
- c) Cílená komunikace (zejména mezi aktéry v území a orgány veřejné správy);
- d) Kompetentní implementační tým (tj. Komise pro rodinou politiku a Koordinátora rodinné politiky);
- e) Zapojení zaměstnanců ÚMČ a dalších aktérů do implementace (pracovní skupiny).

Klíčovou aktivitou implementace je práce s informacemi a komunikace se všemi klíčovými aktéry v území. Vzájemná informovanost a síťování probíhají na různých úrovních (např. při jednání Komise pro rodinnou politiku, na jednání pracovní skupiny s účastí zapojených aktérů rodinné politiky vč. předávání informací a projednávání na zasedáních sociálního výboru. Cílem je všechny seznámit s náplní, cíli a prioritami „Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13 na období 2025–2030“ a postupem při jeho implementaci (kdo zastává jakou roli, kompetence, zodpovědnosti, způsob komunikace apod.).

4.1 Systematizace při realizaci Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13

Koncepce rodinné politiky MČ Praha 13 je oborovým strategickým dokumentem a zároveň základním koncepčním dokumentem se strategickou vizí pro řízení rozvoje oblasti rodinné politiky v období let 2025 až 2030 (tj. s přesahem volebního období). Koncepce rodinné politiky je provázána s výchozím Strategickým plánem městské části Praha 13 na období 2025-2030. Koncepce doplňuje též další strategický, aktuálně platný dokument Priority rozvoje sociálních a návazných služeb pro občany městské části Praha 13.

Obrázek 4.1: Odpovědnostní model implementace Konceptce rodinné politiky pro MČ Praha 13

4.1.1 Činnost Komise pro rodinnou politiku

Usnesením RMČ č. UR 0006/2023 ze dne 09. 01. 2023 byla zřízena Komise pro rodinnou politiku jako iniciativní a poradní orgán Rady MČ Praha 13.

Aktuálně jsou v Komisi pro rodinnou politiku zástupci:

1. Vedení MČ / zastupitelé
2. Odboru sociální péče
3. Odboru životního prostředí
4. MA 21

5. Domu dětí a mládeže Stodůlky
6. Stálí hosté

Složení komise reflektuje jak politickou (volení zástupci MČ), tak i odbornou složku (zástupci ÚMČ příp. příspěvkových organizací či organizačních složek MČ).

V průběhu platnosti koncepce může být komise doplněna o další případné aktéry a zástupce.

Takto ustanovené Komisi pro rodinnou politiku jsou svěřeny klíčové kompetence rozhodování. Jejím úkolem je dohled nad realizací a aktualizací koncepce. Komise je usnášéníschopná dle statutu a dle aktuálně schváleného jednacího řádu.

Podklady pro jednání Komise pro rodinnou politiku **připravuje Koordinátor rodinné politiky** (tajemník Komise pro rodinnou politiku) a řídicí skupina, spadající pod Odbor sociální péče.

4.1.2 Platforma rodinné politiky MČ Praha 13

Implementace/realizace „Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13 na období 2025–2030“ předpokládá nastavení **Platformy rodinné politiky MČ Praha 13**, která zajistí úplnou a cílenou komunikaci a participaci nejen mezi zaměstnanci MČ, tj. ÚMČ a organizačních složek MČ, ale také mezi MČ, jí zřízenými a založenými organizacemi a dalšími orgány a subjekty (aktéry rodinné politiky) v území včetně získávání zpětné vazby od veřejnosti. Zapojení všech výše uvedených aktérů do spolupráce na implementaci/realizaci, byť i dílčím způsobem, je základním předpokladem pro přesné zacílení rodinné politiky.

Platforma rodinné politiky MČ Praha 13 znamená vytvoření prostoru pro efektivní komunikaci a participaci, která bude víceúrovňová, tzn. propojující komunikaci Komise pro rodinnou politiku, Koordinátora rodinné politiky, aktérů působících v území, občanů MČ a dalších. Implementace Platformy rovněž přinese doporučení pro zlepšení spolupráce s aktéry včetně zpětné vazby. O způsobu a formě komunikace mezi jednotlivými aktéry rozhodne Komise pro rodinnou politiku, realizaci komunikace s aktéry bude primárně zajišťovat Koordinátor rodinné politiky ve spolupráci s dalšími pověřenými osobami.

Obrázek 4.2: Schéma Platformy mezi subjekty v rámci implementace Koncepce rodinné politiky pro MČ Praha 13

Realizace Platformy je postavena na 3 klíčových aktivitách:

- 1) Nastavení koordinace a komunikace při realizaci koncepce rodinné politiky MČ;
- 2) Řízení komunikace a koordinace aktivit s cílovými skupinami včetně získávání zpětné vazby;
- 3) Propagace a poskytování informací o koncepci rodinné politiky MČ cílovým skupinám.

Platforma bude sloužit k propojování zástupců veřejné správy, místní samosprávy, neziskového sektoru, školských zařízení, sociálních služeb, volnočasových aktivit atd.

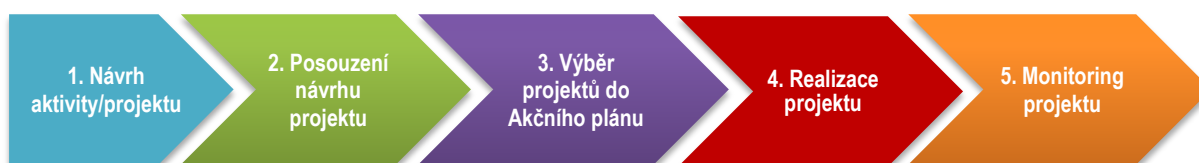
Návrh členů Platformy:

1. Zástupci MČ / ÚMČ Praha 13,
2. Středisko sociálních služeb Prahy 13,
3. DDM Stodůlky,
4. KD Mlejn,
5. Proxima Sociale, o.p.s.,
6. Farní charita Stodůlky,
7. Zástupci ZŠ a MŠ
8. a další zástupci zainteresovaných subjektů/aktérů.

4.2 Příprava projektů k realizaci

Kapitola popisuje proces přípravy a realizace projektů a aktivit v rámci plnění cílů Koncepce rodinné politiky MČ Praha 13. Jednotlivé projekty jsou dle priority zařazeny do Akčního plánu (prioritní projekty) nebo Zásobníku projektů. Akční plán představuje nástroj operativní povahy sloužící k realizaci koncepce rodinné politiky MČ a k jednoznačnému vytyčení aktivit a projektů, které se s vysokou mírou pravděpodobnosti budou realizovat v krátkodobém období. Akční plán je pružný, pravidelně aktualizovaný a měl by reagovat na aktuální změny v území a finanční možnosti MČ. Akční plán je stanovován v souladu se strategickou vizí, globálním cílem, prioritami a opatřeními, které určují strategii v hlavních oblastech rozvoje MČ. V rámci přípravy/aktualizace Akčního plánu jsou vybrané projekty ze Zásobníku projektů – jedná se o otevřený dokument, který se vytváří, mění a průběžně přizpůsobuje.

Obrázek 4.3: Fáze procesu přípravy a realizace projektů v rámci implementace Koncepce MČ Praha 13

1. fáze: Návrh aktivity/projektu (zpracování projektového záměru – karty aktivit/projektů)

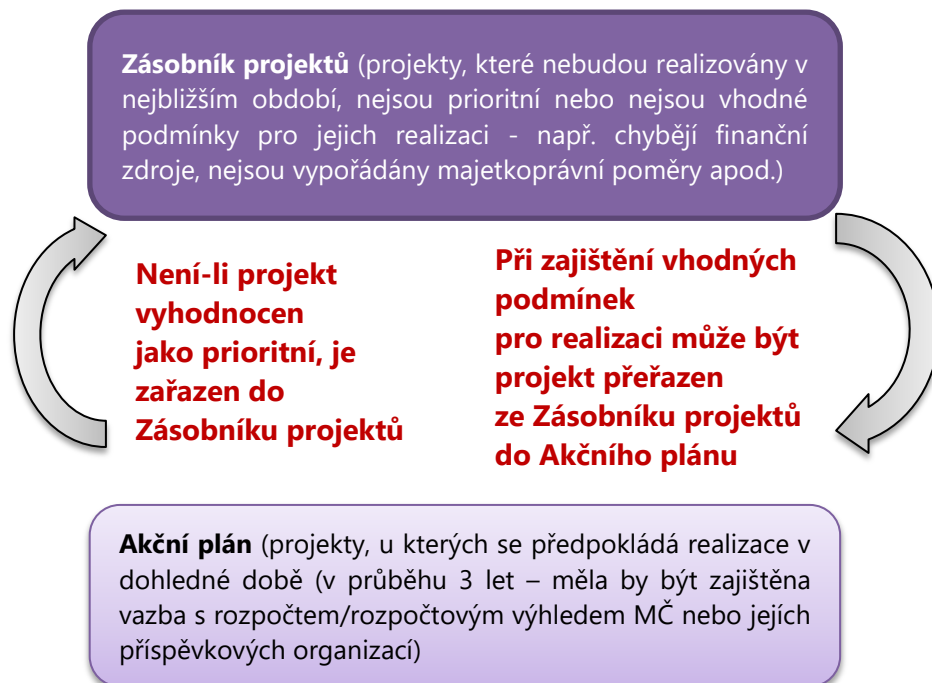
Návrhy/koncepty aktivit/projektů, které budou naplňovat cíle této koncepce, budou průběžně vznikat zejména v rámci činnosti MČ (zastupitelstva a rady MČ, komisí, vedení a odborů úřadu MČ, organizačních složek, příspěvkových organizací MČ aj.), dále v rámci komunitních aktivit, jako reakce na nabízené dotační tituly (HMP, státu, EU) či jinými způsoby (např. podněty občanů). Návrhy projektů bude shromažďovat **Koordinátor rodinné politiky** a řadit dle struktury její návrhové části do Zásobníku projektů. Pro navrhované projektové záměry budou zpracovávány **tzv. karty aktivity/projektu** (zpracuje navrhovatel/nositel projektu) obsahující následující informace:

- a) Vazba na opatření Koncepce rodinné politiky MČ (číslo opatření)
- b) Název potřeby/projektového záměru/aktivity
- c) Cílová skupina
- d) Stručný popis (cíl, předmět, realizace)
- e) Předpokládaná doba realizace/uskutečnění (rok)
- f) Odpovědný subjekt/realizátor
- g) Předpokládaná finanční náročnost

Všechny navržené aktivity/projekty musejí přispívat ke stanoveným cílům Koncepce rodinné politiky MČ, zejména k naplnění globálního cíle, specifických cílů a priorit. **Zároveň musí i věcně spadat alespoň do jednoho z opatření. Koordinátor rodinné politiky** vyzve aktéry rozvoje v území v **dostatečném časovém předstihu** k podávání návrhů projektů na zařazení do Akčního plánu, popřípadě k aktualizaci již zařazených projektů v Zásobníku projektů. Za tímto účelem může být svoláno setkání dotčených aktérů (zástupců odborů/oddělení, navrhovatelů projektů atd.). Budou **evidovány veškeré projektové záměry do Zásobníku projektů**, které průběžně vzešly z činnosti jednotlivých aktérů a byly vyhodnoceny jako relevantní.

V **Zásobníku projektů** zůstávají projekty, které z různých důvodů nebyly realizovány v minulých letech, v současné době nejsou prioritní nebo nemají zajištěný zdroj financování, a projekty, které na realizaci čekají. Naopak již realizované projekty jsou ze Zásobníku projektů vyjmuty.

Obrázek 4.4: Vazba mezi Akčním plánem a Zásobníkem projektů

2. fáze: Posouzení návrhu projektu

Prvotní **formální posouzení návrhů projektů** provede **Koordinátor rodinné politiky**, pro případná doplnění kontaktuje nositele/předkladatele projektu. **Nositel/předkladatel projektu** je osoba zodpovědná za přípravu projektového záměru a jeho následnou realizaci.

Koordinátor ověří soulad návrhu projektu s Konceptí rodinné politiky MČ Praha 13 i s aktuálním akčním plánem. V této fázi je nositel projektu povinen poskytnout součinnost koordinátorovi.

Projektový záměr, který nemá vazbu na některé z opatření koncepce rodinné politiky MČ, bude z dalšího hodnocení vyřazen (tj. nebude zařazen do Zásobníku projektů). V případě souladu je projektový záměr navržen k zařazení do Zásobníku projektů. Následně bude probíhat hodnocení projektů s ohledem na jejich zařazení do Akčního plánu (viz 3. fáze). Projekty navržené pro zařazení do AP jsou poté předloženy k posouzení **Komisi pro rodinnou politiku**. Je-li potřeba, vyžádá si tento orgán případné doplnění informací od koordinátora eventuálně nositele projektu. Následně Komise pro rodinnou politiku rozhodne o zařazení projektu do aktualizace Akčního plánu nebo Zásobníku projektů (příp. vyřazení projektu jako nerealizovatelného i do budoucna) a svůj návrh předloží **Radě MČ Praha 13** k posouzení a **Zastupitelstvu MČ Praha 13** ke schválení.

3. fáze: Výběr projektů do Akčního plánu

Za výběr projektů a sestavení návrhu k aktualizaci Akčního plánu **zodpovídá Komise pro rodinnou politiku**. Klíčová kritéria při posuzování, zda bude projekt zařazen do Akčního plánu a vybrán k realizaci:

a) Dostupnost zdrojů financování, finanční náročnost   b) Časová priorita   c) Nositel projektu, který zná cíle, jichž se má aktivitou/realizací projektu dosáhnout, přijímá odpovědnost za danou aktivitu/realizaci projektu a její výsledky a zná časový horizont, do kterého se má rozvojová aktivita dokončit   d) Udržitelnost

Nejvýznamnějším parametrem zařazení projektu do Akčního plánu je **dostupnost zdrojů financování** (např. z rozpočtu MČ, dotace nebo příslibů jiných subjektů, MČ, hl. m. Prahy a dalších, že na jeho realizaci uvolní finance).

Pokud některý projekt z Akčního plánu nemá zajištěné finanční zdroje, je z Akčního plánu přesunut do Zásobníku projektů.

4. fáze: Realizace projektu

Projekt realizuje **nositel projektu v souladu se schváleným návrhem**. Nositelem může být odbor/oddělení ÚMČ, organizační složka MČ, veřejný i soukromý subjekt, nezisková organizace apod.

5. fáze: Monitoring projektu

O realizovaném projektu podává nositel projektu zprávu – stručnou informaci o plnění. Zprávy za jednotlivé projekty shromažďuje **Koordinátor rodinné politiky** do průběžného plnění akčního plánu, který je souhrnně předkládá **Komisi pro rodinnou politiku** k monitorování realizace koncepce.

4.3 Monitoring, hodnocení a aktualizace Koncepce rodinné politiky MČ Praha 13

Stěžejním subjektem monitoringu a hodnocení je **Komise pro rodinnou politiku** jako iniciační a hodnotící orgán. Výsledky vyhodnocení mohou být zveřejňovány např. na veřejném setkání s občany, na webových stránkách MČ či jiným vhodným způsobem.

Monitoring a hodnocení

Účelem **monitoringu** a **hodnocení** je sledování průběhu realizace koncepce a akčního plánu a hodnocení jejich naplňování. V průběhu realizace budou prováděny **tři typy hodnocení**:

Hodnocení Akčního plánu

- 1x ročně v průběhu realizace Akčního plánu a v souhrnu za období jeho platnosti
- Předmětem hodnocení bude vyhodnocování naplňování Akčního plánu, tj. realizovaných aktivit / projektů (hodnotící škála: splněno, částečně splněno, nesplněno...)
- Zpracovatel: Koordinátor rodinné politiky
- Výstup: **Monitorovací zpráva Akčního plánu**

Hodnocení realizace Koncepce rodinné politiky MČ Praha 13 na období 2025-2030

- Po ukončení realizace Koncepce rodinné politiky MČ bude zhodnoceno celkové plnění
- Zpracovatel: Koordinátor rodinné politiky
- Výstup: **Závěrečná monitorovací zpráva o realizaci koncepce rodinné politiky**

5 PŘÍLOHY

5.1 Příloha č. 1: Definování kompetencí v rámci rodinné politiky na všech úrovních hlavního města Praha

Níže jsou vypsané kompetence v rámci rodinné politiky u aktérů v hlavním městě Praha tak, jak je uvádí strategický dokument *Základní směry prorodinné politiky hlavního města Prahy na období 2021-2022*.

Hlavní město Praha zajišťuje v prorodinné politice tyto úkoly:

- je hlavním nositelem prorodinné politiky
- vede přípravu a realizaci strategií s celopražským významem
- poskytuje koordinační a metodické vedení městským částem
- shromažďuje a zpracovává informace získané z městských částí a dalších zdrojů
- mapuje potřeby rodin a spolupracuje při tom s městskými částmi
- síťuje propojení a součinnost s městskými částmi, iniciuje komunikaci mezi městskými částmi a dalšími aktéry prorodinné politiky
- zajišťuje informovanost rodin (speciální web, sociální sítě a další komunikace)
- zřizují a spolufinancují organizace poskytující služby celoměstského významu
- zajišťují koordinaci aktivit pro rodiny u svých zřízovaných organizací ve všech relevantních oblastech
- zaštituje akce celoměstského významu
- zajišťuje zohledňování potřeb rodin ve svých koncepcích, činnostech a organizacích

Městské části se svěřenou rozšířenou působností (1-22) v rámci prorodinné politiky zajišťují zejména tyto úkoly:

- koordinují prorodinnou politiku na území svém i menších městských částí, a to především v rámci komunitního plánování
- jsou v přímém kontaktu s rodinami
- mapují potřeby rodin i dostupné služby a aktivity pro rodiny na svém území ve spolupráci s hlavním městem Prahou a poskytují mu je k dalšímu využití
- sdílejí informace s hlavním městem Prahou
- zřizují a spolufinancují organizace poskytující služby lokálního významu
- zajišťují koordinaci aktivit pro rodiny u svých zřízovaných organizací (především MŠ a ZŠ)
- zaštitují akce lokálního významu
- zajišťují zohledňování potřeb rodin ve svých koncepcích, činnostech a organizacích

Městské části 23 – 57 v rámci prorodinné politiky mohou zajišťovat tyto role:

- jsou v přímém kontaktu s rodinami
- mapují potřeby rodin i dostupné služby a aktivity pro rodiny na svém území ve spolupráci s hlavním městem Prahou
- sdílejí informace s hlavním městem Prahou
- zřizují a spolufinancují organizace poskytující služby lokálního významu
- zajišťují koordinaci aktivit pro rodiny u svých zřízovaných organizací (především MŠ a ZŠ)
- zaštitují akce lokálního významu
- zajišťují zohledňování potřeb rodin ve svých koncepcích, činnostech a organizacích

Poskytovatelé služeb pro rodinu (sociální služby, komunitní centra pro rodinu apod.)

- přispívají k naplňování cílů a priorit prorodinné politiky
- informují o své činnosti a aktivitách hlavní město Prahu
- podílejí se na komunitním plánování
- jsou aktivní v síťových platformách pražské prorodinné politiky

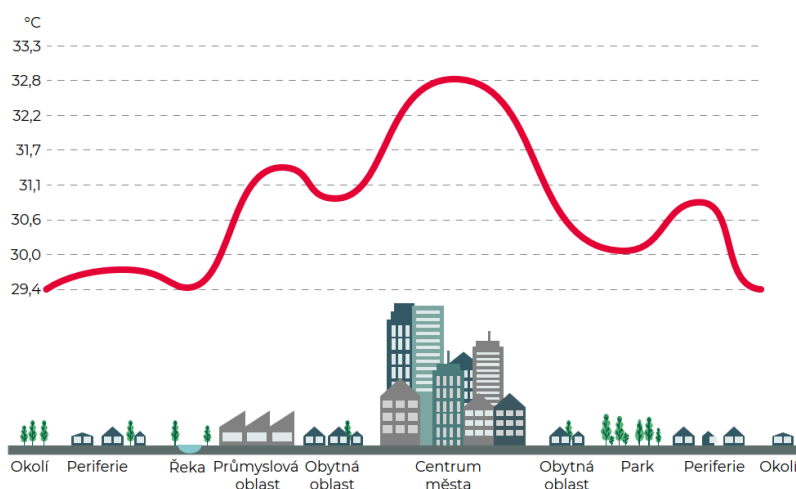
5.2 Příloha č. 2: Efekt klimatických změn v MČ Praha 13

5.2.1 Městský tepelný ostrov¹⁰

Města vykazují vůči okolnímu venkovskému a přírodnímu prostředí vyšší teploty. Tento jev, kdy je ve městech teplota vyšší až o několik stupňů oproti okolí, se nazývá **městský tepelný ostrov** (anglicky „urban heat island“ – UHI). Efekt městského tepelného ostrova přináší nejvíce problémů v teplých částech roku, kdy nárůst horka zhoršuje obyvatelnost urbanizovaného území. V posledních letech vzrůstá počet takzvaných tropických dní, v nichž teplota ve dne přesáhne 30 °C. K nim se přidávají tropické noci, za kterých teplota neklesá pod 20 °C. Několik po sobě jdoucích tropických dní pak představuje vlnu horka.

Jak závažnou změnu tepelný ostrov představuje oproti podmínkám v neurbanizované krajině, poznáme z takzvané **intenzity tepelného ostrova**. Ta stanoví *rozdíl mezi teplotou vzduchu ve městě a v okolním prostředí*. Tento rozdíl obvykle narůstá směrem k centru města. V našich podmínkách dochází k největšímu nárůstu horka v druhé polovině dne, kdy město naakumulovalo dostatek tepla. Největší intenzita tepelného ostrova se pak projevuje několik hodin po západu slunce. Podle vlastností převažujících materiálů klesá teplota ve městě v průběhu noci až do brzkých ranních hodin.

Obrázek 5.1: Schéma tepelného ostrova

Zdroj: Maceková, 2022.

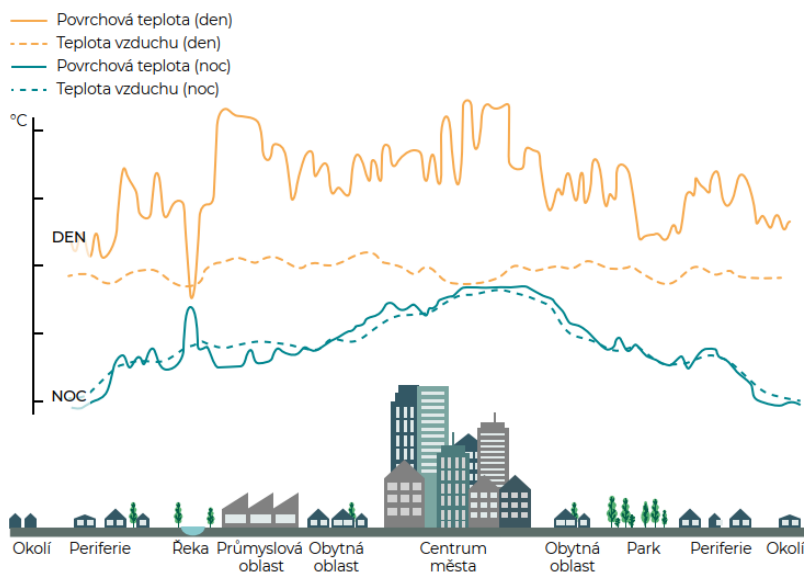
¹⁰ Zpracováno na základě:

- Hruška, L., Hudák, M., Tolasz, R. a kol. (2023): Územní studie Vyhodnocení území Ostravské aglomerace z hlediska rizika přehřívání,
- Maceková, M. (2022): Příjemné a odolné město: Možnosti snižování tepelného ostrova města pomocí přírodě blízkých řešení. Nadace partnerství, Brno, 2022,
- IPCC: Masson-Delmotte, V., Zhai, P., Pirani, A. a kol. (2021):. *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, 2391 pp. doi:10.1017/9781009157896."

Rozdíl teplot roste směrem od okrajů ke středu města s tím, jak stoupá množství zpevněných povrchů, klesá podíl zeleně a zvyšuje se podlažnost budov.

Obrázek 5.2: Průběh teplot během dne a noci

Zdroj: Maceková, 2022.

Dynamika vývoje počtu obyvatel města (residenční funkce) a koncentrace ekonomických aktivit (výrobní funkce) ovlivňuje soustředění zdrojů odpadního tepla a velikost tepelných ostrovů se mění podle vývoje funkcí v území. Vysoké teploty vedou ke:

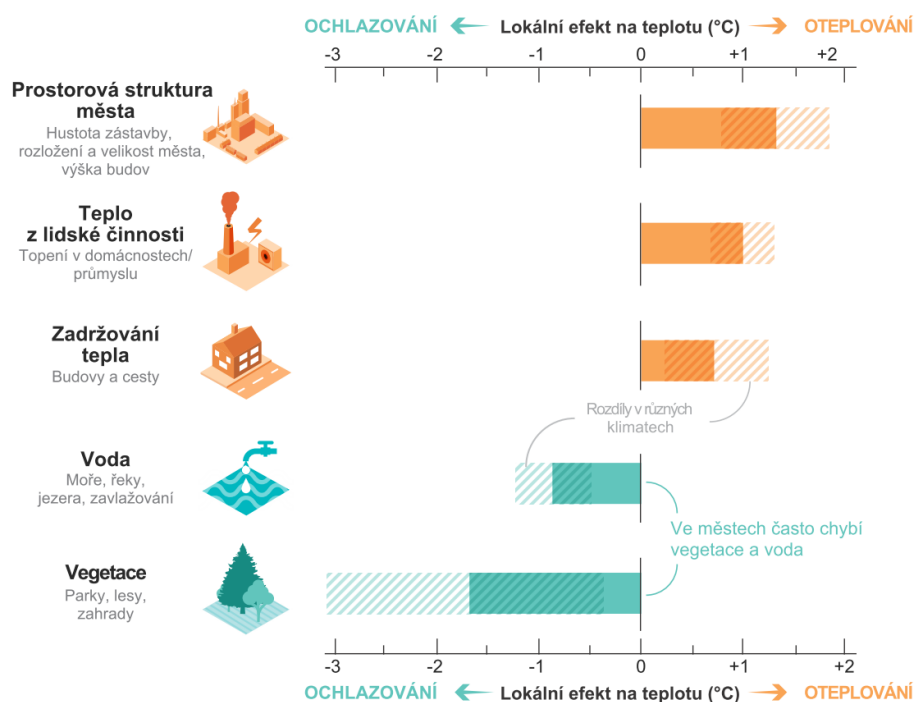
- zhoršení kvality ovzduší (chemikálie snadněji reagují a šíří se),
- zvýšené prašnosti,
- snížení kvality vody (eutrofizace),
- dopadu na rostliny a živočichy,
- zvýšené spotřebě elektřiny (klimatizace),
- zvýšeným škodám způsobeným nepředvídatelností klimatických výkyvů.

Klima na místní úrovni, jako např. tepelný ostrov města, může být podle klimatických studií aktivně ovlivněno změnami půdního pokryvu a hospodaření s půdou. Vznik efektu městského tepelného ostrova je dán třemi hlavními procesy:

- a) trojrozměrná geometrie města včetně hustoty zástavby a půdorysné plochy, poměru stran ulic a výšky budov;
- b) tepelné vlastnosti nepropustných povrchů;
- c) antropogenní uvolňování tepla ze spotřeby energie v budovách, odpadního tepla z klimatizačních systémů, nebo přímých emisí z průmyslu, dopravy, apod.

Účinek vybraných efektů na ochlazování a oteplování měst shrnuje strukturovaný graf na následujícím obrázku.

Obrázek 5.3: Účinek různých faktorů na oteplování nebo ochlazování ve městech

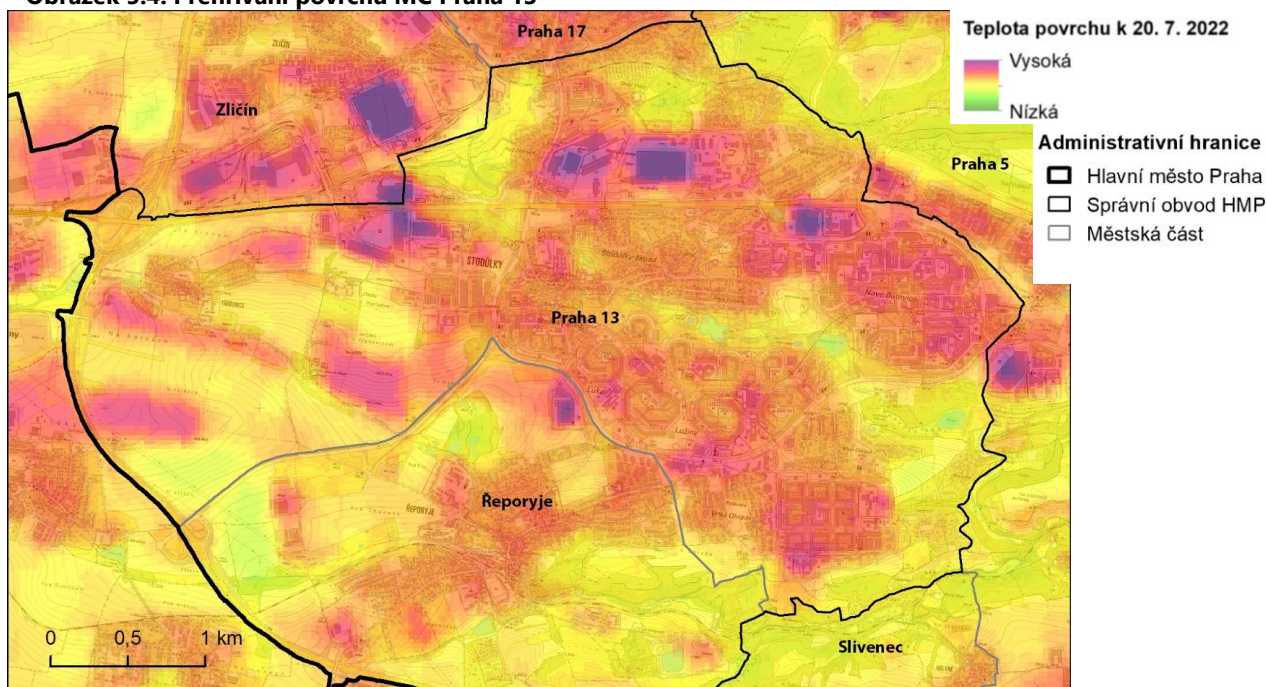

Zdroj: IPCC, 2021.

Pozn.: Šrafované plochy v grafu znázorňují, jak se chladící nebo oteplovací efekty mění v závislosti na lokálním klimatu. Např. vegetace má silnější chladící efekt v teplejším podnebí.

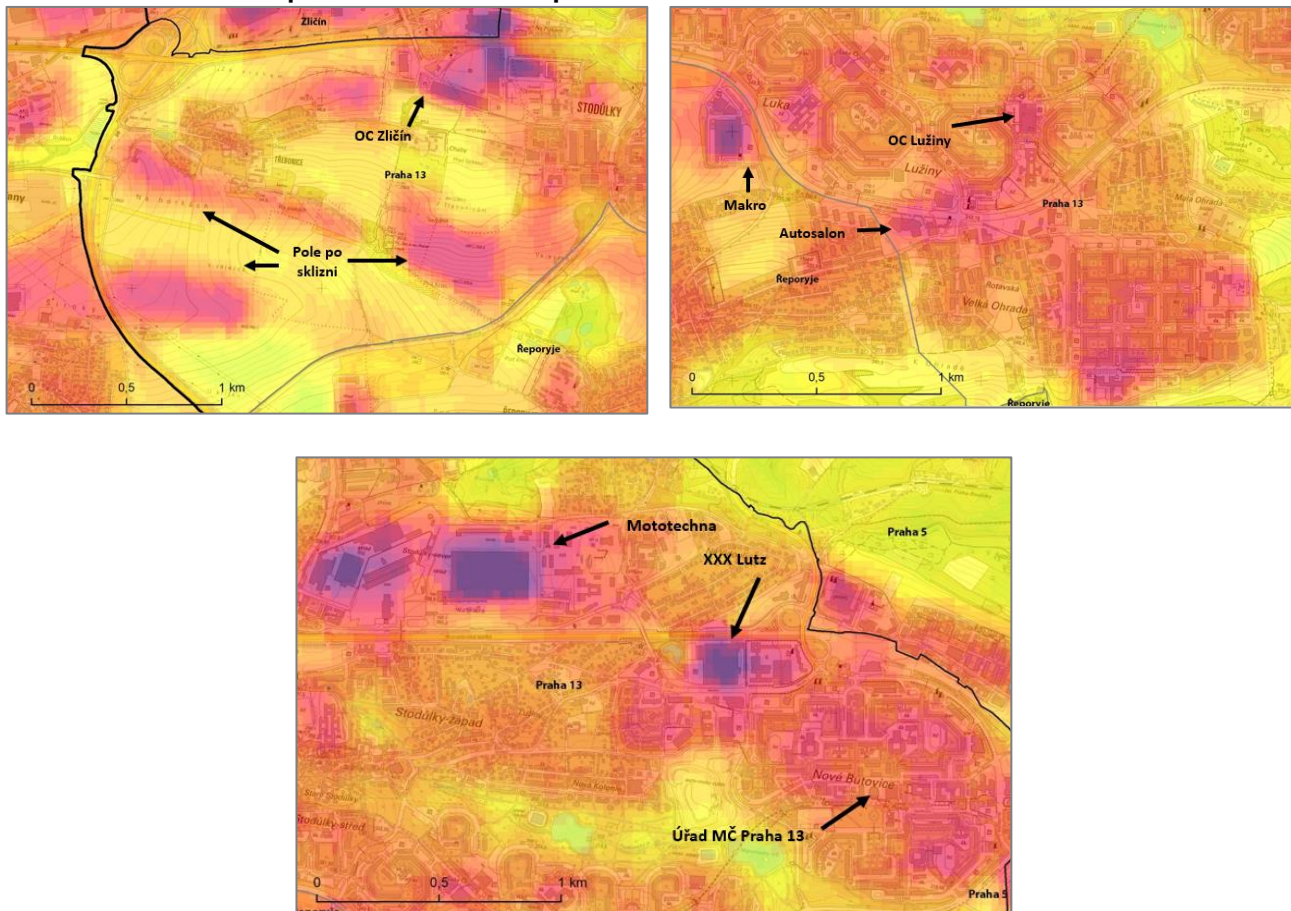
Následující mapy znázorňují přehřívání povrchu MČ Praha 13, a to konkrétně dne 20. 7. 2022. Jsou zdůrazněny a identifikovány objekty se zvýšenou teplotou povrchu. Vzhledem k datu pořízení snímku jsou zvýrazněna také holá pole, na kterých je sklizena úroda, která by při pořízení snímku v jiném období roku přehřívání nezpůsobovala.

Obrázek 5.4: Přehřívání povrchu MČ Praha 13

Zdroj: PROCES, 2023 na základě dat CENIA (teplotní mapa povrchu) ze dne 20.7.2022

Obrázek 5.5: Přehřívání povrchu MČ Praha 13 - přiblížení

Zdroj: PROCES, 2023 na základě dat CENIA (teplotní mapa povrchu) ze dne 20.7.2022